

FÒRUM JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE TARRAGONA

BALANÇ DE LA MEDIACIÓ 2023

N73/DES23/GEN24



**L'ICAT publica un nou llibre
d'història de la institució**

Advocacia i Farmàcia inauguren
la cinquena edició del Mes de la
Solidaritat
(P6)

Els col·legiats valoren amb
nota la qualitat dels
serveis de l'ICAT
(P17)

“El repte en un futur seria que
desapareguessin els jutjats de
VIDO”, entrevista a Francisca
Verdejo, magistrada
(P20)



EQUIPS MULTIFUNCIÓ CANON PER AL SECTOR LEGAL.

Alta productivitat i estalvi de costos per al seu despatx d'advocats.

Els equips de la sèrie imageRUNNER ADVANCE combinen les últimes tecnologies de maquinari i programari de Canon per oferir al seu bufet solucions de documents basades en el núvol i incorpora tots els avantatges de la Generació 3 de imageRUNNER ADVANCE ajudant-lo a afrontar els següents reptes:



Control de Costos

Gasti menys i mantingui els seus costos sota control



Seguretat

Protegeixi els seus documents confidencials i asseguri seus processos d'impressió



Productivitat

Aconsegueixi que els empleats treballin eficientment amb els seus documents



Integració

Disenyi una infraestructura que s'adeqüi al seu treball



Sostenibilitat

Redueixi el consum d'energia i de paper

Consulteu-nos
condicions
especials



Serie imageRUNNER ADVANCE

Canon

Centro Canon Autorizado

Canon
Business
Center

Parlem?

Sistemas de Oficina Integra, S.L.

Pol. Ind. Riu Clar - C/ Ferro, 61 (43006 Tarragona)

Mes informació: 977 21 50 33 // integra@canonintegra.es

Tarragona

Operado por Sistemas de Oficina Integra, S.L.

2022

ICAT

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia
de Tarragona

N73 / DESEMBRE 2023-GENER 2024 /Continguts

05 EDITORIAL

06 VIDA COL·LEGIAL

14 NOTÍCIES

20 ENTREVISTA A...

FRANCISCA VERDEJO,
MAGISTRADA DEL JUTJAT NÚM.
2 DE VIDO DE BARCELONA

ELENA MARTÍN ESPINOSA,
JUTGESSA JUTJAT INST. I
INSTR. 6 DE VILANOVA I LA
GELTRÚ AMB COMPETÈNCIA
EXCLUSIVA DE VIDO

24 GRUP DE L'ADVOCACIA JOVE

25 COMISSIONS I SECCIONS

32 ACCIÓ SOCIAL

34 TRIBUNA JURÍDICA

El Consell de Redacció de la revista no es fa responsable de les opinions recollides en els textos signats per les persones que hi col·laboren ni s'identifica necessàriament amb els mateixos.

Edita:

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Tarragona
c/ Enric d'Ossó, 1, 2a planta
Tel. 977 21 23 60
www.icatarragona.com

Degana:

Estela Martín Urbano

Consell de redacció:

Susanna Duran
Jose Ferrándiz
Diana C. Morejón
Dani Revenga
Miguel Ángel Cilleruelo
Agnés Figuera

Fotografia de la portada:

Ariadna Lucena

Maquetació:

Tamediaxa, S.A.
Tel. 977 21 11 54

Dipòsit legal:

T-636/1993



Amb tu i per a tu

Abanderant el que és mutu, comencem una nova etapa.

Marquem un abans i un després en la nostra història. El nostre propòsit: millorar la qualitat de vida dels mutualistes i contribuir a una societat més col·laborativa, justa i inclusiva.

Un nou futur amb tu. Un futur per a tu.

www.mutualidad.com

Encara no tens la nostra app?
Ara, si fas les gestions amb l'app,
participaràs en el sorteig
d'un iPhone 15.





Estela Martín Urbano

Degana

Capacitat d'adaptació

Una de les competències bàsiques de l'advocacia és la capacitat d'adaptació. La llei és la llei, però -algunes amb menys freqüència que la desitjable- canvia. Canvien les seves interpretacions i, molt especialment, canvien les circumstàncies en què s'aplica, les tendències dels jutges i com la societat i els nostres clients es comporten en un determinat marc legal. Com sabeu, un bon advocat s'ha d'enfrontar amb entorns que són canviants i reeixir gràcies a aquesta virtut, la capacitat d'adaptació.

Aquest és l'esperit que regeix, també, l'acció de la Junta de l'ICAT. El nostre full de ruta segueix marcant les decisions que prenem per gestionar el Col·legi, però des del primer moment hem estat molt atents als canvis sobrevinguts per poder oferir, així, el millor servei a les nostres companyes i companys. El millor exemple d'això, és la nostra formació, que és un reflex de tots aquests canvis que comentava. L'advocacia ha de tenir els coneixements clàssics, els de sempre, però la funció del Col·legi és contribuir a actualitzar aquests coneixements i competències d'acord amb el que està passant al nostre sector professional i, en general, a la societat. Exemples d'això són la intel·ligència artificial, l'automatització de processos o els certificats al núvol, entre d'altres. N'hi haurà més, seguirem atents.

Ens agradaria que altres esferes que influeixen en la nostra

“Un bon advocat s'ha d'enfrontar amb entorns que són canviants i reeixir gràcies a aquesta virtut, la capacitat d'adaptació”

feina, en la nostra tasca dins de l'Estat de Dret, demostrés, també, aquesta capacitat d'adaptació. Em refereixo a les administracions. D'una banda per adaptar la planta judicial de les nostres comarques a la realitat dels volums de casos que tenim, que fa que, com saben els col·legiats, tinguem alguns jutjats al límit del col·lapse, molt especialment el mercantil i el social.

De l'altra, també demanem al Departament de Justícia de la Generalitat que adapti el projecte de Fòrum Judicial a aquesta realitat. Ens diuen que s'estan complint els terminis i que les obres començaran aquest any, però hem acumulat tants retards que el projecte tal com s'havia concebut ha quedat desferrat. Des de l'ICAT, continuarem fent seguiment d'aquest llargament esperat equipament per tal que respongui a les necessitats de l'advocacia i la societat.

I ho farem, com sempre, escoltant les vostres opinions, suggeriments i inquietuds. Fidels al nostre estil obert i participatiu. Per garantir que l'ICAT sigui un Col·legi de tots i per a tots.

VIDA COL·LEGIAL

MES DE LA SOLIDARITAT

ICAT i COFT inauguren la cinquena edició del “Mes + Solidari” amb una exposició sobre la investigació del càncer

La mostra, a càrrec de l'Associació Contra el Càncer a Tarragona, va tractar sobre les 20 fites més significatives de la investigació del càncer al llarg de la història

El passat dia 28 de novembre l'ICAT i el COFT van donar el tret de sortida al Mes de la Solidaritat, una iniciativa endegada ja fa cinc anys pels dos col·lectius per reforçar els valors altruistes en el marc de les festes nadalenques i donar veu a diverses entitats de caràcter assistencial i ONGs del territori.

L'edició d'aquest any va acollir l'exposició “La investigació del càncer, un repte mil·lenari”, a càrrec de l'Associació Contra el Càncer a Tarragona. La mostra va incidir en la investigació d'aquesta malaltia, posant en valor la important labor dels professionals investigadors al llarg de la història i la rellevància dels avenços científics per abordar el càncer i augmentar els índexs de supervivència. Els diferents panells de l'exposició mostraven com havia anat evolucionant la recerca d'aquesta malaltia i es podia connectar, mitjançant diferents codis QR, amb diferent contingut interactiu de projectes finançats per l'Associació Espanyola Contra el Càncer.

A l'acte d'inauguració van participar el president de l'AECC, Federic Adan, el president del COFT, Toni Veciana i la degana

de l'ICAT, Estela Martín, acompanyats de la coordinadora de donacions del BST, Núria Vilanova. En declaracions, el president del COFT va destacar la tasca de l'Associació Contra el Càncer a Tarragona i es va mostrar satisfet de “poder contribuir al foment de la investigació d'aquesta malaltia i fer visible la importància de continuar invertint en ciència per seguir avançant en benefici de la salut de les persones”. La degana de l'ICAT, Estela Martín, va coincidir en què “amb aquesta exposició posem un gra de sorra per contribuir a la divulgació de la titànica feina que fan els investigadors contra aquesta malaltia, cal posar en valor que els progressos que s'han aconseguit en els últims anys són justament gràcies a la ciència i per això també l'exposició té un to reivindicatiu: cal incrementar els recursos i mitjans per a la investigació per seguir avançant”.

Juntament amb l'exposició de l'AECC que es va poder visitar fins després de Nadal, també es va celebrar el dia 14 de desembre una jornada de donació de sang en la que van participar col·legiats de l'ICAT i del COFT així com personal administratiu i ciutadania.



D'esquerra a dreta, Federic Adan, president de l'AECC, la degana de l'ICAT, Estela Martín, el president del COFT, Toni Veciana i la responsable del BST, Núria Vilanova

L'ICAT i l'AECC signen un conveni de col·laboració

Seguint amb les accions dutes a terme en el marc del mes de la solidaritat, el dia 16 de gener de 2024 la degana Estela Martín i el president de l'AECC, Federic Adan, van signar un conveni de col·laboració en un acte celebrat a la seu del Col·legi. L'acord conté la voluntat per part d'ambdues institucions de realitzar tasques de prevenció i conscienciació sobre el càncer; organitzar xerrades a pacients oncològics sobre temes legals i d'interès per als beneficiaris de l'Associació com, per exemple, en matèria laboral, de testaments i herències, dret a l'oblit, etc.; i, en darrer terme, donar a conèixer les activitats de l'AECC i oferiment de voluntariat a les persones col·legiades. Estela Martín va destacar el compromís del Col·legi per "donar a conèixer la funció social de l'advocacia i reivindicar-la, un objectiu amb el que la Junta de Govern seguirà treballant amb la col·laboració de les entitats i associacions assistencials del nostre territori".



Federic Adan i Estela Martín durant l'acte de signatura a la seu de l'ICAT

Visita dels patges del Col·legi a l'escola la Muntanyeta

El passat 18 de desembre i en el marc de col·laboració entre ambdues institucions, companys i companyes del Grup de l'Advocacia Jove i membres del Col·legi van visitar als nens i nenes d'aquesta associació acompanyant als patges reials que, com és tradició, visiten cada any aquest centre d'educació especial. Els patges van repartir regals als infants i alumnes del centre que els

van rebre amb molta il·lusió.

Des del Col·legi agraïm a la Muntanyeta l'oportunitat de poder contribuir en un acte tan especial i compartir amb tots els alumnes del centre la màgia d'aquestes festes. I també, i molt especialment, al Grup de l'Advocacia Jove que any rere any fa possible una diada tan bonica com aquesta.



Els patges reials de l'ICAT fent entrega de regals

El festival infantil de Nadal arriba a la seva divuitena edició

El passat dia 3 de gener, el saló d'actes es va posar de gala per a rebre els patges reials de l'ICAT, a qui els infants van poder entregar les seves cartes amb els desitjos i peticions per als reis mags d'orient. La degana, Estela Martín, va donar la benvinguda als assistents i tot seguit va donar pas a l'actuació del Mag Òscar V. que un any més va fer un espectacle del que van gaudir petits i grans. El moment més esperat finalment va arribar, i els patges van recollir les cartes i repartir un obsequi a cada infant. Tot seguit es va servir un berenar de coca i xocolata per a tothom al vestíbul del Col·legi.



Actuació de màgia durant la festa infantil

Els nens i nenes de l'ICAT participen a la tercera edició del concurs de dibuix de Nadal

Com ja hem vist, el Col·legi celebra durant tot l'any diverses activitats orientades a la ciutadania i també, especialment, a fer participar als col·legiats i les seves famílies de la institució fora de l'àmbit estrictament professional. El mes de desembre, per la proximitat de les festes de Nadal, és potser el moment en què més activitats d'aquest tipus s'organitzen com és el festival infantil i, des de fa un temps, també el concurs de dibuix, que aquest any compleix el tercer aniversari!

Aquest any, i per la situació mundial amb la que ens trobem amb diversos conflictes armats que malauradament continuen, el lema del concurs va ser "Dibuixa un Nadal en pau". Hi van participar vint infants i es va escollir el dibuix que va ser la felicitat

ció de Nadal que va enviar l'ICAT als seus col·legiats. En aquesta edició la postal guanyadora va ser la de la Clàudia Margalef, de 8 anys, filla de la nostra companya Clara Polo. Els dibuixos es van exposar a la nostra seu des del 15 de desembre i fins passada la festivitat de reis.

L'acte d'entrega dels obsequis i diplomes es va celebrar el dia 21 de desembre amb la participació dels infants, de les famílies i dels membres de la Junta de Govern. Des de l'ICAT agraïm a totes les famílies i nens la seva participació i esperem que l'any vinent puguem dedicar una nova edició a dibuixar els millors desitjos per un Nadal amb companyia, alegria i sobretot, en pau.



Fotografia dels nens i nenes que van participar al concurs de dibuix

La degana dona la benvinguda a les noves incorporacions

Amb motiu de la seva col·legiació a l'ICAT, el passat dia 15 de novembre la degana, Estela Martín, acompanyada de la secretària de la Junta de Govern, Susanna Duran, i de membres del Grup de l'Advocacia Jove van donar la benvinguda a les noves incorporacions. Aquestes reunions de caire més informal, se celebren periòdicament amb la finalitat d'oferir una atenció més perso-

nalitzada per part dels màxims responsables de la institució per poder atendre els dubtes o suggeriments dels nous companys i companyes de professió. Finalitzada la reunió, es va realitzar una visita a les instal·lacions col·legials. Benvinguts i benvingudes a l'ICAT!



La degana, Estela Martín, presenta l'ICAT als nous col·legiats



Representants del GAJT durant l'acte de benvinguda

Els alumnes en pràctiques de l'ICAT

Des del Col·legi seguim col·laborant amb els diferents instituts i centres educatius del territori per ajudar a formar els joves oferint pràctiques al nostre centre. Aquest darrers mesos hem comptat amb les alumnes Iris Garrido i Bouchra Boulahka, les dues alumnes de l'Institut Vidal i Barraquer de Tarragona, i l'Aida Miró de l'Institut Andreu Nin del Vendrell. La Iris, estudiant de 1r curs de BAT, va cursar durant el mes de juliol l'assignatura de pràcti-

ques a l'empresa. La Bouchra actualment està cursant el mòdul d'administratiu general. L'Aida està fent les pràctiques a la seu del Vendrell com a alumna del mòdul de gestió administrativa orientat a l'àmbit jurídic. Des del Col·legi els desitgem molta sort i esperem que la seva estada al nostre centre els hagi resultat d'interès i els pugui servir en el futur.



D'esquerra a dreta Iris, Bouchra i Aida

El sopar de les comissions agraeix la contribució als companys que formen part d'aquests òrgans

Un any més el Col·legi va homenatjar els membres de les comissions col·legials amb un sopar que va tenir lloc el divendres dia 15 de setembre a l'emblemàtica Casa Joan Miret de Tarragona. En aquesta edició hi van participar prop d'una cinquantena de companys i companyes de les nou comissions actualment operatives a l'ICAT: Deontologia, Honoraris, Torn d'Ofici, Relacions amb l'Administració de Justícia, Llengua Catalana, Mediació, Conciliació i Igualtat, Normativa i Formació Continuada. La contribució d'aquests professionals, totalment desinteressada, és indispensable per al bon funcionament de la nostra institució i

per això, des del Col·legi, s'organitza una vetllada dedicada a tots aquests companys i companyes.

La trobada va estar presidida per la degana, Estela Martín, acompanyada dels membres de la Junta de l'ICAT, els presidents i membres de les comissions, presidents de les seccions col·legials, Grup de l'Advocacia Jove i personal laboral del Col·legi. Esperem poder continuar comptant amb la vostra col·laboració i animem a totes aquelles persones que vulguin formar part d'alguna secció o comissió que contactin amb el Col·legi.



Assistents a la darrera edició del sopar de les comissions

Reconeixement a l'advocacia amb més anys de servei al torn d'ofici

El passat mes de juliol es va celebrar la jornada reivindicativa de l'advocacia d'ofici, en la que l'ICAT va organitzar diferents actes per visibilitzar la tasca dels professionals que duen a terme aquest servei. Com cada any, durant aquesta festivitat, el Col·legi va homenatjar també als professionals que porten més anys donats d'alta a aquest servei i que a l'any 2023 ha correspost al company Emilio Garabatos Miquel. L'entrega del diploma va tenir lloc a la seu del Col·legi el dia 27 de juliol de la ma de la degana, Estela Martín, i de la copresidenta de la Comissió del Torn d'Ofici, Diana Caridad Morejón.



Acte de reconeixement al company Emilio Garabatos

1/6

Este número es indicativo del riesgo del producto siendo 1/6 indicativo de menor riesgo y 6/6 de mayor riesgo.

Banco Santander está adscrito al Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito. Para depósitos en dinero el importe máximo garantizado es de 100.000 euros por depositante en cada entidad de crédito.



En el Santander os tenemos en cuenta.

Por ello, tenemos una cuenta que se adapta a ti: la **Cuenta Corriente Colectivos del Santander**, sin comisión de administración ni mantenimiento de la cuenta¹, sin comisión por transferencias en euros, nacionales y UE realizadas por internet, banca móvil o cajeros.

No aplica a urgentes e inmediatas, y con las tarjetas*:

- **Tarjeta Crédito Santander**
Todo lo que necesitas en una única tarjeta.
- **Tarjeta Débito Santander²**
Sin comisión de emisión ni de mantenimiento.

También tenemos una **oferta preferente de financiación** para ti.
Infórmate en el **915 123 123** o en nuestras oficinas.

En memòria de José Luis Calderón Alejaldre, degà emèrit de l'ICAT

El passat dia 27 d'octubre ens va deixar als noranta-set anys d'edat qui va ser degà de l'ICAT, el company José Luis Calderón Alejaldre, un jurista de reconegut prestigi i una persona molt vinculada a la vida col·legial i a la ciutat de Tarragona.

José Luis Calderón Alejaldre (Calatayud, 1926) es va col·legiar a l'ICAT l'any 1951. Uns anys més tard, concretament el 1981, va integrar-se a la Junta de Govern del Col·legi presidida per Enric Yxart Ventosa com a diputat segon, càrrec que ocupà fins al mes de gener de l'any 1983, moment en què va ser escollit degà del Col·legi. Durant el seu mandat van tenir lloc importants fites, com ara la creació del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (1983) o la celebració a Tarragona del I Congrés de l'Advocacia Catalana (1985). El 1988 va rebre la Creu d'Honor de l'Ordre de Sant Raimon de Penyafort i el 1990 va ser escollit president del CICAC, càrrec que compaginar amb el de degà fins que va finalitzar el seu mandat el mes de març de 1991. L'any 1997 va ser distingit amb la Medalla d'Or del Col·legi, la màxima condecoració col·legial.

Pel que fa a la seva trajectòria pública, cal destacar que va ser president del Club Gimnàstic (1966) i president de la seva Secció de Futbol del 1971 fins l'any 1974. Sota el seu mandat, l'any 1972, es va inaugurar el Nou Estadi i també es va aconseguir l'històric ascens a 2a Divisió.



José Luis Calderón Alejaldre, degà emèrit del Col·legi

Els que el vam arribar a conèixer recordem la seva amabilitat, humanitat i disposició. Amic dels seus amics, deixa un record entranyable. Des del Fòrum Jurídic li dediquem un sentit homenatge per posar en valor tot el seu llegat personal i institucional. Descansi en pau.

La Fundació del Col·legi contribueix amb els calendaris solidaris d'ASPERCAM

La Fundació ICAT de l'Advocacia porta a terme diferents projectes, principalment dirigits a donar suport al nostre col·lectiu però també a les diferents entitats del nostre territori que duen a terme accions de caire social o assistencial. Amb l'associació Aspercarn la Fundació del Col·legi porta ja col·laborant tres anys, contribuint amb el projecte dels seus calendaris solidaris. Aquesta associació dona servei a més d'un centenar de famílies afectades per aquest trastorn, visibilitzant la seva situació i oferint serveis terapèutics, organització d'activitats i tallers, grups de suport, accés a professionals especialitzats, etc.

El dia 29 de novembre la directora d'ASPERCAM, Laura Recha, va visitar el Col·legi on va ser rebuda per la degana i presidenta de la Fundació ICAT de l'Advocacia, Estela Martín, i el vicedegà Julio de Parellada.



Acte celebrat amb Aspercarn a la seu de l'ICAT

Les persones interessades en col·laborar comprant un calendari o bé fent alguna aportació poden fer-ho per email a adm@aspercamp.cat o bé trucant al tel. 688 483 682. El preu solidari del calendari és de 6€.

El Col·legi presenta el llibre d'història dels darrers vint anys de la institució

El passat dia 6 de novembre l'ICAT va obrir les portes de la institució per celebrar l'acte de presentació del seu darrer llibre d'història, una crònica que explica l'evolució del Col·legi entre els anys 2000 i 2022.

L'ICAT sempre ha tingut interès en donar a conèixer la seva història. Prova d'això són els tres llibres editats els darrers anys i que mostren l'evolució de la institució des del seu naixement i fins a l'actualitat. El primer llibre es va publicar l'any 1999 sota el títol *El Col·legi d'Advocats de Tarragona. La seva història (1845-1999)*, documentat i escrit per les arxiveres del Port de Tarragona Coia Escoda Múrria i Mercè Toldrà Dalmau, una obra que relata els antecedents de l'advocacia a Tarragona, la creació del Col·legi i una cronologia de la vida col·legial fins a finals del segle XX. El segon llibre, publicat el 2003 i també de l'arxivera Coia Escoda, es va titular *Fòrum Jurídic. 10 anys de vida col·legial* i és una recopil·lació de la vida col·legial dels deu anys de vida de la revista *Fòrum Jurídic* (1993-2003) i de la creació de l'Escola de Pràctica Jurídica.



D'esquerra a dreta Noemi Navarro, Estela Martín, Diana C. Morejón i Coia Escoda

El darrer llibre, publicat aquest any 2023, es titula *El Col·legi de l'Advocacia de Tarragona. La seva història (2000-2022)*, obra de la historiadora i arxivera Noemi Navarro, que continua el llegat bibliogràfic del primer llibre d'història, seguint amb el relat ara ja al segle XXI. El llibre compta amb el pròleg de Coia Escoda, qui va ser coautora dels anteriors volums.

La presentació va anar a càrrec de Noemi Navarro i Coia Escoda, que van estar acompanyades de la degana, Estela Martín, i la diputada responsable de la biblioteca de l'ICAT, Diana C. Morejón. A l'esdeveniment hi van participar membres actius del Col·legi, així com també antics companys i companyes de diferents juntes

de govern, advocacia jove, autoritats, col·legiats i ciutadans. Noemi Navarro en el seu parlament va destacar els cinc deganats que recorre aquest llibre i fites com "l'esforç constant per integrar la digitalització, la promoció de la vida col·legial, la defensa de l'advocacia, la promoció de la llengua catalana dins la professió o la funció social del Col·legi, que han estat constants de la institució al llarg d'aquests vint anys". Molt en particular, l'autora va destacar el creixent protagonisme de la dona, amb l'impuls al Pla d'Igualtat, el canvi de denominació que convertia el Col·legi d'Advocats en el Col·legi de l'Advocacia i el nomenament el 2020 de la primera degana de la història de la institució.

Coia Escoda va voler incidir en l'interès que ha tingut sempre l'ICAT a preservar la seva història amb tres monografies publicades al llarg dels darrers vint-i-quatre anys. "Amb aquest nou document s'ha lliurat una nova història, actualitzada, que romandrà perquè les noves generacions d'advocats i advocades tarragonines, i també la ciutadania en general, coneguin el Col·legi de l'Advocacia de Tarragona".

Justament Estela Martín va destacar la importància "de posar perspectiva per entendre d'on venim i com hem anat introduint els canvis que ens han permès evolucionar, en el nostre cas per mirar d'oferir un millor servei a les advocades i advocats i a la ciutadania, posant en valor les persones que al llarg dels anys han impulsat aquests canvis".



Llibre d'història de l'ICAT

Des de la Junta de Govern agraïm a totes les persones que ens van acompanyar en aquesta diada tan especial i esperem seguir impulsant projectes i iniciatives que posin en valor el llegat i la història de la nostra institució.

NOTÍCIES

L'Assemblea aprova per unanimitat els pressupostos per al 2024

El passat 22 de desembre l'ICAT va aprovar en assemblea i per unanimitat els pressupostos del Col·legi per a l'exercici 2024. El tresorer de l'ICAT, Alberto García, va explicar abans de la votació als assistents el contingut dels comptes, destacant que es tractava, un any més, d'un pressupost en el que ingressos i despeses s'equilibren amb un import de 1.250.000€ tant d'ingressos com de despeses.

Pel que fa als ingressos, s'incrementa en 115.000€ els ingressos per subvencions del TOAD, augment que és conseqüència de la pujada de l'import que s'abona per cada expedient tramitat, que passa d'uns 13€ per expedient a uns 16€, fita assolida després de molts anys de reclamacions al Departament de Justícia.

Pel que fa a les despeses, es destaca l'augment de totes les partides, amb especial referència a la de formació, biblioteca i a la destinada al Grup de l'Advocacia Jove. Pel que fa als costos

laborals s'ha produït un notable increment conseqüència directa de l'aprovació del nou conveni laboral que desplega els seus efectes no únicament en l'exercici de 2024 sinó també al de 2023, per l'abonament dels endarreriment pertinents.



D'esquerra a dreta, Alberto García (tresorer), Estela Martín (degana), Julio de Parellada (vicedegà) i Susanna Duran (secretària)

Els operadors jurídics signen un protocol d'actuació per als casos d'agressions sexuals a menors

A Catalunya el projecte Barnahus es va iniciar el 2020 com a prova pilot a Tarragona

El passat mes de novembre representants de la judicatura, fiscalia, Administració de justícia, advocacia institucional, mossos d'esquadra, forenses, DGAIA i els tècnics de l'equip psicosocial de la Unitat Integrada del Barnahus de Tarragona, van signar un protocol que estableix un marc comú de coordinació entre els operadors que normalment han d'intervenir en l'àmbit territorial de Tarragona quan hi ha agressions sexuals a menors d'edat i adolescents. L'acte va estar presidit pel president de l'Audiència Provincial, Joan Perarnau, i va celebrar-se el passat dia 30 de novembre a la seu de l'Audiència. La degana, Estela Martín, va signar aquest protocol en representació del nostre Col·legi. El Barnahus és un model d'atenció integral que inclou també un "edifici amable" on els infants reben assistència en un entorn amigable lluny d'hospitals, co-



Acte de signatura de la guia Barnahus a l'Audiència Provincial de Tarragona

missaries o jutjats. Davant la varietat dels operadors intervinents en actuacions d'aquesta índole es fa necessària una coordinació d'actuacions que justifica l'elaboració d'aquest document que recull, entre altres, el procediment que s'ha de seguir des de la notícia de la presumpta agressió o la denúncia (tant si es fa a la policia, fiscalia o jutjat de guàrdia); com s'ha de fer la prova preconstituïda, l'informe preliminar, així com altres actuacions amb el menor; com s'han de realitzar les diligències i l'informe final; i si s'acaba en judici, què s'ha de tenir en compte per garantir la màxima protecció i cura de la víctima menor d'edat. Aquesta és una guia de bones pràctiques que, en cap cas, té caràcter imperatiu però és indubtable la utilitat de la mateixa i des de l'ICAT celebrem la tasca duta a terme per tots i cadascun dels operadors signataris.

L'Ajuntament de Tarragona i l'ICAT fan front comú per la Ciutat de la Justícia

El passat 25 de juliol una delegació de l'ICAT, encapçalada per la degana, Estela Martín, van mantenir una reunió amb l'alcalde de Tarragona, Rubén Viñuales per explorar diverses vies de col·laboració. A la trobada, a la que també van participar el vicedegà, Julio de Parellada, i la secretària, Susanna Duran, es va posar sobre la taula de manera prioritària la col·laboració entre Ajuntament i ICAT en l'impuls a la Ciutat de la Justícia, un equipament llargament esperat que la Generalitat s'ha compromès començar les seves obres a començaments d'aquest 2024 per estar operatiu al 2026.

En aquesta línia el mes de setembre el Col·legi, que forma part de la Comissió de Seguiment del projecte del Fòrum Judicial, va rebre la proposta de distribució dels espais per part de la Generalitat. En base a la mateixa, el mes d'octubre l'ICAT va fer arribar a la Generalitat una primera bateria de necessitats del col·lectiu de l'advocacia per tal que aquest esperat equipament suposi un salt qualitatiu tant en la centralització de les dependències judicials com també per a les condicions en què els professionals del dret duen a terme la seva feina. Aquesta primera llista de suggeriments inclou instal·lacions per atendre als justiciables durant la guàrdia; un espai de treball individualitzat per als lletrats durant les seves guàrdies i també per atendre les víctimes de violència de gènere que garanteixi la seva intimitat; despatxos tipus box polivalents per despatxar amb



La degana Estela Martín durant la reunió amb l'alcalde Rubén Viñuales

clients o efectuar gestions professionals; una sala pròpia per a l'ICAT amb pantalles amb tots els assenyalaments actualitzats; places d'aparcament dins de l'edifici per als professionals de guàrdia; wifi gratuït i serveis WC accessibles.

Aspectes com les sales per atendre adequadament els justiciables o la reserva d'aparcaments per als advocats del torn d'ofici són prioritaris. De fet, el tema dels aparcaments és ja una necessitat en les actuals dependències judicials de la ciutat sobre el que l'alcalde es va comprometre a explorar solucions.

Visita a la Subdelegació del Govern

El passat dia 15 de novembre una representació de la Junta de Govern de l'ICAT va realitzar una visita institucional a la Subdelegació del Govern a Tarragona i es va reunir amb el subdelegat Santiago Castellà. Finalitzat l'acte, la degana Estela Martín va signar al Llibre d'Honor de la institució.

A la trobada van assistir el vicedegà Julio de Parellada, el tresorer Alberto García, la secretària Susanna Duran, la bibliotecària Diana C. Morejón, el diputat Jose Ferrándiz i la vocal del Vendrell, Ester Girol. Des de l'ICAT agraïm al subdelegat Sr. Castellà i a tot el seu equip l'acollida dispensada i la seva voluntat i disposició per seguir col·laborant i treballant en benefici del nostre col·lectiu.



Visita institucional de representants de l'ICAT a la Subdelegació del Govern

El Col·legi commemora el 25N amb una Jornada sobre Violència de Gènere

Amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, la Comissió de Conciliació i Igualtat de l'ICAT va organitzar una Jornada sobre Violència de Gènere a la que van assistir prop d'un centenar de persones.

Durant la sessió, que es va celebrar el divendres dia 24 de novembre, diversos juristes van reflexionar des de diferents angles sobre el tractament judicial d'aquesta problemàtica. Entre els experts que hi van participar destaquem a Elena Martín Espinosa, jutgessa del Jutjat de 1a Instància i Instrucció núm. 6 de Vilanova i la Geltrú amb competència exclusiva en violència sobre la dona; Álvaro Lorente Rubio, magistrat del Jutjat de Violència sobre la Dona núm. 1 de Reus; Francisca Verdejo Torralba, magistrada del Jutjat de Violència contra la Dona núm. 2 de Barcelona; i Anna Grau Be-

net, magistrada del Jutjat de Violència sobre la Dona de Tarragona. Tots ells van compartir les seves experiències al voltant d'aspectes legislatius i procedimentals posant el focus en les especials circumstàncies que concorren en els casos de violència masclista, amb un enfocament pràctic i orientat a afinar en la protecció de les víctimes en el recorregut judicial.

La Jornada la va inaugurar el director de l'Escola de Pràctica Jurídica de l'ICAT, Federic Adan, juntament amb el copresident de la Comissió de Formació del Col·legi, Miguel Ángel Cilleruelo, i Elisabet Cerrato, professora de dret processal del Departament de Dret Privat, Processal i Financer de la URV i investigadora principal del projecte del Ministeri "Nuevos retos de género del derecho probatorio".



Taula d'inauguració de les jornades



Álvaro Lorente, magistrat del Jutjat de VIDO de Reus



Francisca Verdejo, magistrada del Jutjat de VIDO de Barcelona



Anna Grau, magistrada del Jutjat de VIDO de Tarragona

Els col·legiats valoren amb nota la qualitat dels serveis de l'ICAT

El 83% de les valoracions són positives

Amb la finalitat de valorar la qualitat dels serveis del Col·legi, l'ICAT va realitzar una enquesta anònima entre els col·legiats que va estar activa des del dia 9 d'octubre i fins al dia 17 de novembre. L'enquesta la van respondre 71 persones, a les que agraim la seva col·laboració. Les dades qualitatives obtingudes ens permeten tenir una orientació del què és el que estem fent bé i que és el que cal millorar dels serveis del Col·legi. Aquest retorn és, per tant, molt important i ens permet poder incorporar en el pla d'acció de la institució les línies de treball en coherència amb els resultats de l'enquesta.

Accions de millora (segons avaluació 2022)

En relació amb els resultats de l'enquesta de 2022, se suggerien diferents propostes de millora com: ampliar l'oferta de la formació de llarga durada, millorar la plataforma de justificació online i simplificar-la, programar cursos orientats a la pràctica, millorar l'accés informàtic a les seues col·legials, ampliar la biblioteca digital, millorar la comunicació de totes les accions que el Col·legi duu a terme per a la defensa dels col·legiats davant l'Administració i oferir més informació sobre els serveis menys utilitzats de l'ICAT.

En base a aquestes propostes, durant el 2023 el Col·legi ha realitzat les següents accions:

- Des de l'àrea de formació s'ha duplicat respecte el 2022 el nombre jornades presencials, programades en varies sessions en un mateix dia; i, per al 2024, l'objectiu és ampliar el nombre de cursos de llarga durada.
- Des de l'àrea de biblioteca s'ha ampliat el nombre de productes de biblioteca digital, amb la contractació de Tirant online, una base de dades que hi havia risc de perdre -per la baixa de la subscripció del CICAC- però que el Col·legi va contractar el gener de 2023 exclusivament per als seues col·legiats.
- Des de l'àrea d'informàtica s'ha instal·lat la fibra òptica a la seu del Vendrell, amb ordinadors públics disponibles; s'ha millorat la connexió wi-fi a la seu institucional (ampliació aules i saló d'actes) i a la seu dels jutjats de Tarragona, amb antenes de 5G i doble banda. Per al 2024 s'ampliarà, dins de l'àrea personal, la informació relacionada amb el TOAD, com la consulta dels estats del torn, etc.
- En matèria de comunicació, desta-

car la difusió periòdica a través de la newsletter dels serveis del Col·legi així com totes aquelles reunions i trobades amb l'Administració i altres institucions que es realitzen per part dels membres de la Junta de Govern per millorar les condicions per a l'exercici de la professió i defensa dels professionals. També ha entrat en funcionament un cercador a la web molt més potent i precís que permet simplificar i agilitzar el procés de consulta i a la vegada millora els resultats de la recerca.

Alt grau de satisfacció amb el Col·legi

En línies generals, les dades obtingudes mostren un alt grau de satisfacció amb el funcionament del Col·legi. Un dels aspectes més ben valorats és l'**atenció del personal** del Col·legi, amb un 92,7% de valoracions positives. Respecte a la **qualitat dels serveis** que presta l'ICAT, el 83% de les valoracions han estat entre "Bé" i "Molt bé". Respecte els serveis més utilitzats han estat els relacionats amb el TOAD (46%), la formació (39%) i la biblioteca (36%).

Respecte a l'àrea del **torn d'ofici** destaca positivament (82,3%) el tracte i la informació rebuda per part del personal d'aquest departament. El 67,7% valora positivament el servei de justificació online.

Pel que fa a la **comunicació**, la informació rebuda per correu electrònic i newsletter s'ha valorat positivament en un 85,1% ("Bé" i "Molt bé"). També un 82,6% dels enquestats considera útil la informació publicada a través de la plana web de l'ICAT. La xarxa social més utilitzada és instagram, seguida de facebook, linkedIn i X.

Pel que fa a l'àrea de **formació**, el 82% de la valoració global ha estat positiva i un 78,5% considera que la formació programada per l'ICAT s'adequa a les seves necessitats. El 46,3% dels enquestats prefereix la modalitat presencial. Respecte als àmbits del dret, l'interès majoritari va dirigit a la programació de formació en dret civil, seguit de processal, família i administratiu. Respecte a la **plataforma online de formació** de l'EPJ s'ha obtingut un 78,9 % de valoracions **positives**.

Pel que fa a la **biblioteca**, el 90% dels enquestats valora positivament aquest servei i un 88,5% en fa ús ("Sovint" o "A vegades"). Sobre els serveis, els més utilitzats són la consulta de bases de dades i biblioteca digital (54%) i la consulta dels fons i préstec (12%).

En darrer terme i sobre els espais del Col·legi, un 73% de les persones enquestades en fa una valoració molt positiva ("Molt bé").



El Col·legi present a les XVI Jornades de Juntes de Govern del CICAC

El divendres dia 1 de desembre l'ICAB va acollir la setzena edició de les Jornades de Juntes de Govern que, cada tres anys, organitza el Consell de l'Advocacia i en la que van assistir prop d'un centenar de membres de juntes i altres companys vinculats a les diferents comissions, seccions i àrees de treball dels col·legis d'advocacia de Catalunya. La trobada va estar presidida per la consellera de Justícia, Gemma Ubasart i en el decurs de la mateixa es van organitzar diferents taules de debat en el marc del torn d'ofici, deontologia, digitalització, comunicació, compliment normatiu, honoraris, formació i mediació. La de-

gana, Estela Martín, va formar part de la taula que va analitzar el present i futur del torn d'ofici i justícia gratuïta.

Per la seva banda, la presidenta de la Secció de Compliance, Haidé Costa, va formar part del grup de ponents de la conferència sobre compliment normatiu. Federic Adan, director de l'EPJ, va participar a la taula sobre formació inicial, continuada i especialitzada de l'advocacia catalana. Finalitzades les jornades es van publicar les conclusions dels diferents grups de treball, accessibles a la web del CICAC.



Taula del torn d'ofici amb la degana Estela Martín



Haidé Costa durant la conferència sobre compliance



Federic Adan a la taula sobre formació

L'ICAT contribueix a impulsar el nou Màster en Advocacia i Procura

S'ha posat en marxa pel curs 2023-2024 substituint al fins ara vigent

El passat dia 9 de novembre representants dels diferents col·legis de l'advocacia i procura de la demarcació de Tarragona es van reunir amb la Universitat Rovira i Virgili per signar el conveni de col·laboració del nou Màster Universitari en Advocacia i Procura. Aquest màster respon a la nova legislació d'accés a les professions d'advocat i procurador que estableix canvis substancials en la formació universitària habilitadora, de manera que els màsters d'advocacia existents fins al curs 2022-2023 s'han substituït pel aquest nou màster, que s'ha iniciat ja a

partir de setembre de 2023.

La degana de l'ICAT, Estela Martín, valora molt positivament aquesta col·laboració amb la URV i destaca que "la URV proporciona als alumnes una formació universitària de qualitat i arrelada al nostre territori, amb investigadors de prestigi a la vegada que els col·legis aportem professionals qualificats i amb experiència que donen una visió molt pràctica de la realitat jurídica del dia a dia i que complementa la vessant més teòrica".



Forma't a la URV!



FACULTAT DE
CIÈNCIES JURÍDIQUES
Universitat Rovira i Virgili

La Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili disposa d'un programa de simultaneïtat de màsters jurídics.

Tots els estudiants que cursin el Màster en Advocacia i Procura podran estudiar un altre màster de caire jurídic per especialitzar-se en una determinada branca del Dret.

La URV és una institució compromesa en millorar la qualitat de la formació que ofereix als seus estudiants per incrementar les possibilitats d'accedir al mercat laboral i facilitar l'accés a llocs de treball de caràcter molt qualificat.



Trobaràs tota la informació dels màsters en aquest codi QR

Grau en Dret

Màster universitari
en Advocacia i Procura

Màster universitari
en Dret Ambiental

Màster interuniversitari
en Dret de
l'Administració Pública

Màster universitari
en Dret de l'Empresa
i la Contractació

Màster interuniversitari en
Sistema de Justícia Penal

Més informació a www.fcj.urv.cat

Segueix-nos a les xarxes socials!

@juridiquesurv



ENTREVISTA

FRANCISCA VERDEJO, MAGISTRADA DEL JUTJAT DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA NÚM. 2 DE BARCELONA

“El reto en un futuro es que desaparecieran los juzgados de VIDO”



El passat dia 24 de novembre i en el marc de la commemoració del 25N, l'ICAT va organitzar una jornada que va comptar amb la participació de la magistrada Francisca Verdejo, titular del Jutjat de Violència sobre la Dona núm. 2 de Barcelona des de la data de la seva creació l'abril de 2005, una de les veus més reconegudes i mediàtiques pel que fa a la lluita contra aquesta xacra. Amb ella analitzem les dades i la situació actual dels casos de violència sobre les dones i els reptes que tenen per davant els jutjats que s'encarreguen d'aquests assumptes.

Sobre les competències dels jutjats de VIDO i els problemes que es donen en la instrucció. Si hagués de fer un titular sobre aquest tema, quin seria?

Entre mis “habilidades” no se encuentra precisamente la de sintetizar... El precepto exterioriza una redacción precipitada y no meditada de las competencias de los juzgados de violencia sobre la mujer, tanto en el ámbito penal como en el civil que, no se corresponde con la declaración de la Exposición de Motivos de la LO 1/2004. Desde mi punto de vista, ha de meditar sobre el contenido del artículo 87 ter LOPJ, redefiniendo tanto las competencias penales como las civiles. Así el titular podría ser “Re-definición de las competencias penales y civiles de los juzgados de violencia sobre la mujer: hacia un “nuevo” art. 87 TER LOPJ”

El 2023, i segons dades estadístiques oficials, a Catalunya hi ha hagut un lleu increment de femicidis respecte el 2022 i en el 100% dels casos no hi havia activades mesures de protecció. Com hem d'interpretar aquestes dades?

La respuesta está en la misma pregunta. No había medidas de protección porque prácticamente en su totalidad la mujer no había denunciado. Es inviable la adopción de medidas cautelares sin previa denuncia. Como sabemos las medidas de protección están condicionadas a la pendencia de un procedimiento penal. La inexistencia de causa penal es sinónimo de imposibilidad de acordar medidas cautelares.

La ausencia de denuncia evidencia – en parte – el fracaso del sistema. En muchos casos, la mujer teme no estar protegida una vez ha dado el paso de “desnudarse” y contar su historia de terror ante la policía; en otros, “confía” en poder manejar la situación; en otros, está anulada, el aislamiento social y familiar que está sufriendo le impide decidir sobre su propia vida.

Educar i prevenir són claus per lluitar efectivament contra la violència sexual, però malgrat tot els casos segueixen augmentant. On més s'ha de posar el focus?

Educar y prevenir son, en efecto las claves para luchar contra todo tipo de violencia y no solamente la violencia sexual. Todas las leyes integrales dictadas en materia de violencia de género, libertad sexual, y protección a la infancia y a la adolescencia ponen el foco en esas medidas preventivas y educativas dirigidas a producir un cambio de paradigma. Sin la educación y la prevención será difícil (si no imposible) erradicar cualquier tipo de violencia.

Actualment la violència econòmica no està tipificada com a violència de gènere. Vostè creu que és necessària una reforma del CP als efectes d'incloure el delictes d'abandonament de família, en la seva modalitat d'impagament de pensions de l'art. 227 CP, entre els delictes de violència de gènere?

No es necesaria una reforma del Código Penal para incluir el delito de abandono de familia entre los delitos de violencia de género. Llegado el caso, la reforma tendría que afectar al artículo 87 ter LOPJ para incluir – sin limitaciones – el delito de

impago de pensiones en el ámbito competencial de los juzgados de violencia sobre la mujer. Los juristas hemos de ser rigurosos en nuestras declaraciones y exposiciones públicas, porque la idea (amplia y erróneamente extendida) de que no es una modalidad delictiva encuadrable dentro de la violencia de género es falsa, y traslada a la sociedad la existencia de lagunas de impunidad. El art. 87 ter LOPJ establece las competencias de los juzgados especializados en el orden penal. La cuestión es ¿la naturaleza del delito viene dada por su inclusión (o no) dentro de las competencias de éstos órganos judiciales? Para mí, la respuesta es no.

Es incontestable la vigencia del art. 10 CE que configura la Constitución Española como una “carta abierta de derechos”, que obliga a la utilización de reglas hermenéuticas de interpretación conforme a los Tratados Internacionales y a la Declaración Universal de Derechos Humanos. Tras la Ley Integral, el Convenio de Estambul definió lo que es violencia de género, y dio las pautas para que los Estados tipificaran determinadas infracciones penales, siendo de justicia afirmar que España está a la cabeza (antes incluso de la vigencia del Convenio) en el castigo de conductas recogidas en la Norma. De otro lado, el Código Penal ofrece herramientas para agravar determinadas conductas (no reservadas a unos órganos judiciales concretos sino a todos con competencias en investigación y enjuiciamiento de los delitos) con la introducción de la agravante de género.

En los debates de la Subcomisión de Igualdad de la que salió el Pacto de Estado contra la Violencia de Género propuse la inclusión de este delito dentro del ámbito objetivo de los Juzgados de violencia sobre la mujer, lo que habría permitido dar una visión global de la conflictividad de la familia, como objetivo (no cumplido) de la Ley Integral. El hecho de que sean los juzgados de instrucción los que investigan esta modalidad delictiva no les priva de sus características y de que puedan ser considerados como violencia de género (en su modalidad de violencia económica) con la aplicación de la agravante de género. En conclusión, reforma del Código Penal no, y si lo que se pretende es la inclusión de esta modalidad delictiva en el ámbito competencial de los juzgados de violencia sobre la mujer (con sus pros y sus contras) la reforma tendría que afectar al art. 87 ter 1 b) LOPJ.

Com s'afronta actualment des dels jutjats de VIDO els casos de violència vicària? Creu que hi ha un abandonament de l'Administració de justícia respecte les dones afectades per aquests nous tipus de violència?

Desde el punto de vista jurídico, y, a pesar de que se ha utilizado en diferentes normas legales, no considero apropiado el término de violencia vicaria, siendo más conveniente el de violencia instrumental, porque ésta puede ser ejercida (para hacer daño a la mujer) no solamente sobre los menores, sino también sobre otras personas e incluso sobre animales o el patrimonio de la víctima.

La violencia instrumental queda fuera del ámbito competencial de los juzgados de violencia sobre la mujer. Nuevamente no ha de trasladarse la existencia de lagunas de impunidad o que esta modalidad delictiva sea tratada de manera “diferente” al ser competentes los juzgados de instrucción. El ordenamiento jurí-

dico vigente ofrece protección (mejorable) a todas las víctimas del delito ya sean directas o indirectas.

Els recursos públics sembla que no acaben d'estar correctament coordinats contra la violència de gènere. Què creu vostè que faltaria millorar?

Todas las leyes integrales a las que me he referido recogen dos principios fundamentales: coordinación y cooperación entre todos los agentes sociales, sanitarios, judiciales ... en la erradicación de cualquier tipo de violencia. Y, añadiría la coordinación y cooperación ha de ser unitaria, desprovista de ideologías políticas, y lo más centrada y unificada posible en todos los territorios.

“Se niega la violencia de género con fines políticos al calar en un sector de la sociedad, huérfano de principios ideológicos y con intereses partidistas. Esta opinión se desdice con datos objetivos como son las estadísticas del CGPJ”

Tot i els esforços des de l'aprovació de la Llei 1/2004, la d'Igualtat, delictes sexuals, etc, continuem sentint discursos negacionistes de la violència contra la dona. Per què se segueix negant la violència contra la dona?

No son discursos negacionistas, son la constatación legal de que la Sociedad ha “normalizado y no repudiado” determinadas conductas abominables. De ahí la necesidad de promulgar esas normas que provoquen la eliminación de esa involución social, alcanzando ese cambio de paradigma. Se niega la violencia de género con fines políticos al calar en un sector de la sociedad, huérfano de principios ideológicos y con intereses partidistas. Esta opinión se desdice con datos objetivos como son las estadísticas del Consejo General del Poder Judicial.

Les últimes reformes legislatives suposen un avenç en la protecció de les dones?

Todas las reformas legislativas tienen como finalidad mejorar la protección de las mujeres y de las víctimas del delito, pero si estas reformas no van acompañados de la dotación de medios personales y materiales, se quedan en una mera declaración de principios. El derecho penal, el derecho restaurativo, y la protección (económica y social) de las mujeres son actuaciones que se producen a posteriori de haber sufrido un daño. Lo que se ha de evitar con la actuación pública es precisamente ese daño.

I ja per finalitzar, quins són els reptes més importants que des dels jutjats de VIDO s'han d'afrontar de cara al futur per lluitar contra aquest problema?

El reto en un futuro es que estos órganos judiciales “desaparecieran” porque habríamos conseguido con la prevención, educación y actuaciones previas (a la agresión) ese cambio social proclamado por la Ley Integral. Lo trascendente, y que está en la mente de todas las personas que trabajamos en la erradicación de la violencia de género, es evitar la agresión lo que haría innecesaria la intervención judicial y acreditaría que hemos ganado la lucha contra la violencia de género.

ELENA MARTÍN ESPINOSA, JUTGESSA DEL JUTJAT DE VILANOVA I LA GELTRÚ AMB COMPETÈNCIA DE VIDO

“El incremento de denuncias es un síntoma de la mayor visibilización de la violencia de género y de la consiguiente toma de conciencia por parte de la sociedad acerca de su gravedad”



A la Jornada sobre Violència de Gènere del passat mes de novembre també va participar com a ponent la jutgessa Elena Martín Espinosa, que actualment desenvolupa funcions al Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 6 de Vilanova i la Geltrú, amb competència exclusiva en matèria de Violència sobre la Dona. Recollim el seu testimoni en aquesta entrevista per parlar sobre la seva feina al capdavant d'un jutjat especialitzat d'aquestes característiques, amb unes actuacions que han de garantir principalment la protecció de les víctimes però també la garantia del bon tracte institucional. Perquè si l'Administració de justícia és percebuda com un element de confiança per les persones que pateixen aquesta xacra és més fàcil que s'interposi denúncia prèvia i, d'aquesta manera, el sistema judicial pot iniciar les actuacions d'ajuda i protecció necessàries per a l'actuació judicial.

Després de gairebé vint anys de l'entrada en vigor de la LO 1/2004, creu que la justícia protegeix bé a les dones víctimes de violència de gènere?

Considero que se realiza una función diligente de acuerdo con los mecanismos que les proporciona la legislación. Nuestra labor protectora se concreta en adoptar mecanismos dirigidos a garantizar la seguridad de las víctimas y su entorno frente a la posibilidad de que actos como los denunciados se repitan. No podemos obviar que dicho amparo se basa en la realización de un pronóstico de comportamiento futuro por parte de los agresores que es imposible predecir. Calificar esa protección de buena o mala podría resultar una valoración aventurada.

Malgrat els esforços en la prevenció, a Catalunya durant el 2023 s'ha cursat denúncia prèvia només en un 7,14% dels casos de violència masclista. Per què avui dia encara costa tant denunciar? Hi ha una manca de confiança de les víctimes sobre la protecció de les institucions?

El temor a represalias y la vergüenza frente a la opinión del entorno suelen ser factores que, a día de hoy, siguen cohibiendo la decisión de denunciar. Difícilmente podemos hablar de una falta de confianza en las instituciones cuando las denuncias han aumentado en más de un 5 % respecto al pasado año. Aun así, me atrevería a decir que existen mensajes procedentes de determinados sectores políticos y sociales que hacen que muchas veces, la persona que acude a las instituciones en busca de amparo lo haga con cierto recelo.

Sense denúncia és molt difícil tirar endavant la investigació. Què creu que es pot fer per millorar aquesta situació?

Ciertamente, se trata de una situación especialmente difícil, sobre todo en aquellos casos en que los hechos se han desarrollado dentro de la intimidad del domicilio familiar, porque sin la declaración de la víctima, simplemente, no tenemos prueba. En primer lugar, debemos reseñar que la mayor parte de los delitos cometidos en el ámbito de la violencia de género son perseguibles de oficio y, por tanto, no necesariamente han de ser denunciados por la víctima. Otros, como es el caso de la violencia sexual, pueden ser denunciados por la Fiscalía. Superado el escollo de la denuncia, disponemos de otros medios de prueba que pueden ser ilustrativos, como son testigos directos, testigos de referencia, partes médicos, etc.

“La mayor parte de los delitos cometidos en el ámbito de la violencia de género son perseguibles de oficio y, por tanto, no necesariamente han de ser denunciados por la víctima”

Com es valora el risc de les víctimes per tal de utilitzar els diferents instruments de protecció que existeixen, com son les ordres de protecció, la utilització de dispositius electrònics...?

Se tienen en cuenta varios indicadores, empezando, por supuesto, por la naturaleza del hecho que se ha denunciado y de la eficacia de los medios de prueba con los que se cuenta en

el momento inicial de la instrucción para configurar una sospecha racional sobre la veracidad de los hechos. A partir de ahí, se valoran otros condicionantes, como pueden ser la relación de convivencia, la interposición previa de otras denuncias, los antecedentes penales del denunciado, la existencia de medidas de protección, etc, de los cuales dependerá el grado de la protección que se dispense, siendo la medida más grave y excepcional la de prisión provisional.

“Un maltratador, en teoría, se puede rehabilitar; en la práctica, sí que puedo decir que existe un grado elevado de reincidencia, ya no solo con la misma pareja, sino con varias”

La violència psicològica o la violència vicària són noves formes de violència. Quins protocols existeixen actualment per fer-hi front?

No creo que se trate de nuevas formas de violencia, sino que en los últimos años se ha tomado mayor conciencia de su existencia y consecuencias, especialmente a raíz de determinados casos mediáticos. Debido a ello, en los ámbitos social, educativo y sanitario se han venido articulando protocolos encaminados a detectar posibles casos de maltrato infantil y violencia de género y ponerlos en conocimiento de las autoridades. Ya en el ámbito de la justicia, las medidas de protección previstas por la ley procesal penal para los casos de violencia de género contempla la supresión preceptiva del régimen de visitas con los hijos comunes cuando estos hubieran presenciado o convivido con la violencia ejercida y así paliar cualquier riesgo de que puedan ser utilizados por el agresor para dañar a la madre.

Els maltractadors es poden rehabilitar? Quin índex de reincidència hi ha i que es fa en aquests casos?

Un maltratador, como todo delincuente, se puede rehabilitar. Al menos en teoría. Cuestión distinta es lo que ocurre en la práctica, en la que, si bien no puedo hablar de índices, sí que puedo decir que existe un grado elevado de reincidencia, ya no sólo con la misma pareja, sino con varias. En cuanto a las formas de actuación frente a estos casos, la ley proporciona varias herramientas con el objetivo de reeducar a quien ha sido condenado por delitos de violencia de género. Concretamente, el Código Penal condiciona en todo caso la suspensión de las penas de prisión impuestas a los condenados por estos delitos a la realización de cursos formativos en materia de violencia de género. También en los centros penitenciarios se proporcionan programas de rehabilitación y reinserción del reo adaptados a sus necesidades. Otra cosa es que el individuo en cuestión sea consciente de la necesidad del tratamiento y quiera colaborar.

Segons dades del CGPJ, en el segon trimestre de l'any 2023 ha augmentat les denúncies respecte al mateix període de l'any passat, un 5,66%. Això suposa un augment real de la violència sobre la dona?

No necesariamente. Precisamente, antes me preguntabas acerca de la tardanza en denunciar y si ello podía deberse a la desconfianza en las instituciones. Para mí, ese incremento de denuncias es un síntoma de la mayor visibilización de la violencia de género y de la consiguiente toma de conciencia por parte de la sociedad acerca de su gravedad, hasta el punto de que no sólo ha crecido el número de víctimas que se han reconocido como tales, sino también el de aquellas que no están dispuestas a tolerarla y se deciden a denunciar.



Elena Martín durant la seva ponència a la Jornada sobre Violència de Gènere

GRUP DE L'ADVOCACIA JOVE

Congrés de la Jove Advocacia de Catalunya

Membres del GAJT de Tarragona van participar els dies 20 i 21 d'octubre al XIII Congrés de la Jove Advocacia de Catalunya, una cita biennal en la qual es busca formar a joves advocats i crear xarxa entre professionals catalans i també de la resta de l'Estat. Aquesta edició es va celebrar a Sabadell, concretament al Col·legi de l'Advocacia d'aquella localitat. Durant tot aquell cap de setmana un centenar d'assistents van poder assistir a xerrades, ponències i activitats de germanor. La sessió inaugural va anar a càrrec de l'alcalde de Sabadell, Marta Farrés; la secretària per l'Administració de justícia, Iolanda Aguilar; l'aleshores presidenta del



Representants del GAJ durant el Congrés de l'Advocacia Jove

Consell de l'Advocacia Catalana, Encarna Orduna i la degana de l'ICASBD, Eulàlia Barros. Les xerrades van comptar amb ponents de reconegut prestigi, com Andreu Van den Eynde, Ana Cal, Mónica Gil, Francesc Domínguez, entre altres, i es van debatre aspectes com el futur de la professió, els reptes en les noves formes delictives, la conciliació i arbitratge, l'impacte de la IA, els inicis a l'advocacia i la transformació de l'Administració de justícia.

Sopar de Nadal

L'advocacia jove tarragonina es va reunir, com és tradició, en un sopar que se celebra pels volts de les festes de Nadal amb la voluntat d'acomiarar l'any en un ambient festiu. Aquesta edició, que va tenir lloc el dia 1 de desembre al restaurant Barhaus, va reunir a prop de quaranta persones, tot un èxit de participació! Esperem l'any vinent seguir poder compartint tants bons moments amb tots vosaltres.



Assistents al sopar de Nadal del GAJT.

Activitats solidàries

Un any més, els membres del GAJT van acompanyar als patges reials a la visita que fan durant el Nadal a la Muntanyeta per repartir regals als alumnes de l'escola. També, ja entrats al 2024 i durant la festa infantil que va organitzar l'ICAT, una representació del GAJT va donar la benvinguda als patges i els va acompanyar durant tota la diada, on van repartir regals i alegria a tots els assistents! Des del GAJT estem molt contents d'haver col·laborat amb aquestes iniciatives que esperem po-

der continuar gaudint per molts anys més.



El GAJT amb els patges reials durant la festa infantil de l'ICAT

Visita al Parlament Europeu

El passat dia 8 de novembre la presidenta del GAJT, Andrea Guzmán, va formar part de la delegació de la CEAJ que va visitar Brussel·les per a conèixer el Parlament Europeu. Aquesta delegació va presentar a diferents eurodiputats les propostes de millora de la justícia a Espanya i les necessitats que requereixen els joves lletrats que s'inicien a la professió, com ara l'accés al torn d'ofici, la millora de les retribucions, la conciliació familiar, la formació continuada o la precarietat laboral entre altres. La comitiva estava formada per representants i membre de diferents agrupacions d'advocacia jove dels diferents col·legis de l'Estat.



La presidenta Andrea Guzmán durant la visita al Parlament Europeu

Commemoració del 25N

En motiu del Dia per a l'Eliminació de la Violència sobre la Dona, el GAJT va difondre per xarxes socials un vídeo per commemorar aquesta diada, amb el testimoni de diferents professionals de l'advocacia, funcionaris de l'Administració de justícia, personal de l'ICAT i també la degana, Estela Martín, i el subdelegat del Govern de l'Estat, Santiago Castellà.



Alba Escoda, vocal del GAJ, recull el testimoni d'una funcionària del Jutjat Penal

COMISSIONS I SECCIONS

Les sol·licituds de mediació a la demarcació de l'ICAT van reduir-se un 25% durant el 2023

El Col·legi fa balanç de la mediació en motiu del Dia Europeu de la Mediació

L'ICAT va commemorar el Dia Europeu de la Mediació, que es va celebrar el passat 21 de gener, amb una roda de premsa en la que es va fer balanç de les xifres del Servei d'Orientació a la Mediació. La convocatòria es va celebrar el dimecres dia 17 de gener i hi van participar la degana de l'ICAT, Estela Martín; la presidenta de la Comissió de Mediació, Maria José Bertomeu; i la cap del Servei de Gestió Econòmica, Personal i Obres dels Serveis Territorials del Departament de Justícia a Tarragona, Anna Alcaraz.

Respecte l'any 2022 hi ha hagut una davallada de les sol·licituds de mediació d'un 25%. Aquesta seria la dada més rellevant del balanç de l'any 2023. La degana, Estela Martín, va treure ferro a la davallada argumentant que “veníem de xifres molt altes el 2022 i ara hem tornat a les de 2021; a més 2023 va ser un any de vagues al sistema judicial, el que va paralitzar una gran quantitat d'assumptes que podrien haver acabat en mediació”. També va explicar que “a la demarcació de Tarragona tenim molta mobilitat de jutges, i això també és un factor a tenir en compte, ja que no tots tenen la mateixa sensibilitat per derivar casos cap a aquesta via i s'ha d'anar seguint fent pedagogia”. En tot cas, la degana va fer una lectura en positiu: “Aquest lleu retrocés és un estímul per seguir treballant en la conscienciació social que la mediació és una bona alternativa per a una gran quantitat de conflictes”.

Seguint aquesta línia, la presidenta de la Comissió de Mediació, Maria José Bertomeu, va recordar que les solucions que aporta la mediació són millors per a les parts en litigi perquè “són solucions a mida de les parts i el més important, és que són ells mateixos qui les acorden i no un tercer com passa

en un procediment judicial que és un jutge”. Bertomeu va posar en valor la tasca dels mediadors, professionals que exerceixen la mediació de forma “neutral, confidencial i àgil, ja que el 80% dels casos es resolen en menys d'un mes, quan per la via judicial podrien trigar anys, la qual cosa significa també que la mediació sens dubte descongestiona el sistema judicial”. Bertomeu va destacar també l'avenç de la mediació privada, tot i que encara no es disposa de xifres concretes, però que ha guanyat terreny especialment pel que fa a conflictes de caire societari o mercantil.

Per la seva banda, la cap del Servei de Gestió Econòmica, Personal i Obres dels Serveis Territorials del Departament de Justícia a Tarragona, Anna Alcaraz, va posar el focus en què “el 44% dels processos de mediació que s'inicien acaben en acord, perquè els seus usuaris es convencen de que és una bona opció”. Alcaraz va insistir en què “cal seguir treballant els expedients que no prosperen, perquè hi ha marge de millora, i només ho aconseguirem fent pedagogia”. En aquest sentit va valorar positivament la campanya de publicitat de la Generalitat que ja està en marxa per divulgar les virtuts de la mediació entre la societat. Alcaraz va explicar que la gran majoria d'assumptes que s'acullen a la mediació venen de l'àmbit de la família, tot i que també són rellevants els casos vinculats a conflictes veïnals, immobiliaris o mercantils. Des de l'ICAT seguirem donant suport i divulgació a la mediació. Perquè creiem que el paper de l'advocacia és fonamental en aquest canvi de model necessari per garantir una millor defensa dels interessos i drets de les persones en la gestió de les seves controvèrsies.



D'esquerra a dreta, Anna Alcaraz, Estela Martín i Maria José Bertomeu durant la presentació de les dades de mediació

ICAT i Port de Tarragona celebren el desè aniversari de les Jornades de Dret Portuari

La trobada es va celebrar el dia 1 de desembre a la seu del Col·legi

L'ICAT i el Port de Tarragona van programar, de nou, una jornada en la que ponents de reconegut prestigi van tractar sobre els temes de més actualitat i rellevància a l'entorn del sector portuari. Aquest any, a més, la convocatòria era ja la desena, motiu pel qual des de l'ICAT volem constatar l'èxit d'aquesta col·laboració que ha permès no només formar-nos en el dret portuari si no també mantenir un vincle amb una organització tan prestigiosa com és el Port de Tarragona.

La trobada es va celebrar el divendres, 1 de desembre, en una sessió que es va iniciar amb unes paraules de benvinguda del president del Port Tarragona, Saül Garreta i del vicedegà de l'ICAT, Julio de Parellada. Ambdós es van mostrar molt satisfets per la celebració de la desena edició d'aquesta jornada que dona la possibilitat d'actualitzar permanentment els continguts d'una matèria tan específica per als col·lectius de professionals relacionats amb el dret portuari a Tarragona. El president del Port, Saül Garreta, va agrair i va destacar "la gran tasca aconseguida conjuntament entre l'ICAT i els Serveis Jurídics del

Port Tarragona per consolidar aquesta jornada de primer nivell a la ciutat, atès que s'ha assolit la desena edició". També va ressaltar com aquesta trobada promou el diàleg i el coneixement per a enfortir les pràctiques portuàries que va qualificar com "una travessia d'aprenentatge i col·laboració". Garreta va reconèixer "la complexitat jurídica que té la gestió de l'Autoritat Portuària i la necessitat de comptar amb els millors professionals del dret portuari per fer avançar els projectes que el Port i el territori necessiten". Per la seva part, el vicedegà del Col·legi es va mostrar molt satisfet i orgullós de consolidar unes jornades on es donen cita professionals formats i especialitzats, advocats del dret portuari, estudiants i persones interessades en aquesta vessant del dret.

La jornada, en format presencial i també en línia, va comptar amb 4 ponències i 4 espais col·loqui on es va tenir l'oportunitat d'intercanviar coneixements, reflexionar sobre els desafiaments i oportunitats que enfronta el sector portuari, i explorar noves tendències i innovacions.



Taula d'inauguració de les jornades

L'ICAT organitza una conferència sobre la prova en els processos de família

Dins de l'oferta formativa de l'ICAT, les seccions també organitzen activitats formatives dirigides a oferir sessions més pràctiques i sobre assumptes que, en les diferents reunions programades amb els membres d'aquests grups de treball, són d'interès per al col·lectiu. La Secció de Família, una de les més actives del

Col·legi i amb més membres, va programar el passat dia 26 d'octubre, una conferència sobre admissió i inadmissió de la prova en els processos de família. La ponència va ser impartida per la Sra. María del Rocío Moreno de Viana Cárdenas, magistrada del Jutjat de Família de Tarragona.



D'esquerra a dreta Anna Casas, presidenta de la Secció, María del Rocío Moreno, jutgessa, i Irma Roldán, membre de la Secció

El Col·legi programa un webinar per analitzar els requisits de procedibilitat dels MASC

La Comissió de Mediació de l'ICAT, amb la col·laboració del Consell de l'Advocacia, va organitzar el passat 30 de novembre la conferència "La mediació com a requisit de procedibilitat al nou Projecte de llei de mesures d'eficiència processal de l'Administració de justícia" amb la finalitat de conèixer i analitzar les figures més destacades que s'engloben dins dels anomenats "Mètodes MASC" i com poden esdevenir una eina molt útil per a tots els professionals de l'advocacia. Recordem que el Projecte de Llei d'Eficiència Processal del Servei Públic de Justícia, que es

va aprovar pel Consell de Ministres l'abril de 2022, contempla en el seu capítol primer aquestes figures de MASC i els hi reconeix, per primera vegada, la rellevant funció d'actuar com a requisit de procedibilitat en una gran diversitat de casos.



D'esquerra a dreta, Estela Martín, Maria José Bertomeu, María José Osuna, Carles García i Manel Canyameres

La inauguració del webinar va anar a càrrec de la degana Estela Martín i la presidenta de la Comissió de Mediació de l'ICAT, Maria José Bertomeu. Van intervenir com a ponents la Sra. Maria José Osuna, fiscal en cap de l'Audiència Provincial de Tarragona, el Sr. Carles Garcia Roqueta, advocat i mediador i el Sr. Manel Canyameres Sanahuja, advocat.

El Col·legi present al lliurament del Premi Agustí Juandó

En defensa de la llengua catalana en l'àmbit jurídic i administratiu



**Ester
Girol Palet**
Presidenta
de la Comissió
de Llengua Catalana
Col·legiada 2009

El Consell de l'Advocacia Catalana va lliurar als cinc batlles de la Catalunya del Nord que han defensat l'ús del català en els plens dels seus ajuntaments, el XVIIè Premi Agustí Juandó i Royo, un guardó creat l'any 2004 amb l'objectiu de reconèixer aquelles persones o entitats que en la seva trajectòria professional s'hagin distingit per la defensa de la llengua catalana en l'àmbit jurídic i juridicoadministratiu. Els cinc alcaldes, de diverses ideologies polítiques, es troben actualment immersos en un procés judicial per haver introduït, a partir de l'any 2021,

l'ús de la llengua catalana en els plens municipals dels seus ajuntaments.

A l'acte, que es va celebrar el dia 8 de setembre a la Canònica de Vilabertran, hi van assistir, en representació de l'ICAT, la degana Estela Martín i la presidenta de la Comissió de Llengua Catalana, Ester Girol.



Foto de grup dels homenatjats amb els membres de les comissions de llengua catalana del CICAC

El Servei de Biblioteca amplia la biblioteca digital amb la contractació del Núvol de Lectura de Tirant



**Diana C.
Morejón Corrales**
Bibliotecària de la Junta de
Govern
Col·legiada 2789

Des del mes de gener de 2024, i gràcies a l'acord assolit el passat mes de desembre entre el Consell de l'Advocacia i Tirant lo Blanch, les persones col·legiades a l'ICAT podran tornar a gaudir de l'accés gratuït i online a la base de dades del Núvol de Lectura, la biblioteca digital de Tirant lo Blanch. Recordem que aquesta base de dades ja l'havia contractat individualment el nostre Col·legi l'any 2017 per a tots els col·legiats, però ara fa un any es va haver de donar de baixa per poder garantir l'accés

de la base de dades general de Tirant online. Aquest 2024, però, i gràcies a la contractació d'aquest producte per part del Consell, podrem tornar a disposar d'aquesta biblioteca digital. Diana C. Morejón, bibliotecària de la Junta de Govern, explica que "la voluntat del servei de biblioteca serà sempre treballar per garantir l'accés online i gratuït dels col·legiats als millors productes editorials, però l'ICAT depèn també del que es decideix contractar per part del Consell de l'Advocacia, i això algunes vegades implica haver de fer algun canvi de producte, com el que va passar amb la baixa del Tirant online per part del CICAC". I afegeix "tornar a disposar del Núvol de Lectura és una molt bona notícia, ja que és un producte que complementa perfectament els que ja tenen actualment disponibles els col·legiats i que són vLex, Sepín, Colex i Tirant online". Actualment el Núvol de Lectura conté tots els llibres editats per Tirant lo Blanch (més de cinc mil), que es poden agafar en préstec a través d'una plataforma molt intuïtiva i senzilla d'utilitzar.

Magistrats de l'Audiència Provincial analitzen els criteris jurisprudencials en matèria civil i penal

Durant el darrer trimestre de l'any, l'ICAT organitza una sèrie de conferències per donar a conèixer els diferents criteris jurisprudencials que segueixen els jutges i magistrats de les diferents seccions de l'Audiència de Tarragona a l'hora de dictar sentències. El passat dia 14 de desembre, la Sra. María del Prado Escoda Merino, magistrada de la Secció 2a de l'Audiència Provincial de Tarragona, va tractar sobre els darrers criteris jurisprudencials en matèria penal. Per la seva banda, el dia 18 de desembre, el magistrat

de la Secció Primera, Jordi Sans, va analitzar els criteris en relació amb el dret civil, mercantil i de família, incidint amb les novetats jurisprudencials del Tribunal Suprem i del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del darrer any i també fent recordatori d'algunes doctrines consolidades de la Sala, a causa de l'elevat nombre d'assumpes que, segons va comentar, es plantegen en apel·lació sobre la mateixa qüestió. Sens dubte dues sessions molt interessants i que esperem poder seguir programant anualment.



El magistrat Jordi Sans (esquerra) amb el president de la Secció de Dret Processal, Javier Iborra



La magistrada Maria del Prado Escoda Merino (esquerra) amb la secretària de l'ICAT, Susanna Duran

Taller pràctic sobre habilitats comunicatives de l'advocacia

Sota el títol "L'art de convèncer al despatx... i als jutjats!", el passat 29 de setembre els col·legis de l'advocacia de Tarragona i Reus, amb la col·laboració del CICAC, van organitzar un taller presencial impartit per Ignasi Dalmases, advocat i comunicador. En aquest taller, es va dotar als assistents d'eines i recursos útils i senzills per dirigir amb èxit reunions i entrevistes professionals. També es van facilitar tips i recomanacions imprescindibles per millorar el tracte amb la clientela i d'altres operadors jurídics, així com estratègies i tècniques orientades a la nostra especialització professional, sense oblidar la gestió de les emocions.



Participants a la sessió pràctica sobre habilitats comunicatives

Balance concursal. Segunda Oportunidad



Lluís Badia Chancho
Jaime Campá Gracia

Copresidents Secció de la
Segona Oportunitat

Con la entrada en vigor de la reforma de la Ley Concursal, que supuso la transposición de la Directiva Europea 2019/2023, se abrió un período de adaptación de la misma, que, de entrada, comportaba dudas y que, en su trámite cotidiano, ha supuesto adentrarnos en una inseguridad manifiesta.

En su momento ya comentamos, por lo que hace a la regulación de la Segunda Oportunidad, en la normativa referida, que estábamos ante una precipitación manifiesta por un redactado falto de precisión y que buscaba dar respuestas de manera acelerada. No olvidemos de dónde venimos a la hora de valorar la realidad práctica vigente y lo que supuso, en su momento, año 2015, la Ley 25/2015 de 28 de julio de Mecanismo de Segunda Oportunidad, reducción de carga financiera y otras medidas de orden social, que pese a su poca trascendencia efectiva, ante la falta de ser publicitada en su justa medida, ofrecía una opción de futuro para empresarios y personas físicas que, de buena fe, devenían insolventes o sobre endeudados para conseguir la plena exoneración de sus deudas mediante un mecanismo concreto.

Con la nueva base legislativa, muchos de esos anhelos quedan en duda y, lo que es más grave, desmienten la propia base de la norma desde su aparición en 2015.

Es evidente que no existen leyes perfectas que puedan acaparar todas las dudas y cubrir las variables que se plantean, pero parece evidente que la inclusión de la “salvaguarda absoluta del crédito público” por una parte, y lo relativo a los “concursos sin masa” por otra, constituyen situaciones abiertas que precisaran de planteamientos de futuro que aporten correcciones emblemáticas al respecto.

No olvidemos tampoco que, el tema que comentamos, ha tenido otras connotaciones como las “cuestiones prejudiciales” al Tribunal Superior de Justicia de la Unión Europea, que se plantearon en el inicio de la puesta en práctica de la norma, y que abordan el papel del propio crédito público y su exoneración efectiva parcial o total; esperemos que, en el pronunciamiento de dicho Tribunal, podamos avanzar en el tema.

Parece evidente, en base a lo comentado, que la situación práctica de la nueva Ley Concursal, no tendrá un camino fácil, pues,

a parte de la propia labor de los tribunales, sin dejar de lado la interacción de otros organismos públicos, TGSS y AEAT, que también plantean sus argumentos y buscan su “razón”.

La realidad objetiva, en el día a día, se presta a opiniones y resoluciones no coincidentes, y lo que constituye su mayor “reparo”, la introducción de una manifiesta inseguridad jurídica, donde todo puede ponerse en duda, y no solo por parte de los que deben “juzgar”, sino de los potenciales beneficiarios que tampoco pueden disponer de “barra libre” a la hora de requerir de unas resoluciones ajenas a la “buena fe”, vital para el propio éxito de la legalidad en debate. Tenemos resoluciones de audiencias provinciales (Zaragoza) que corrigen, a veces con argumentos contundentemente explícitos, pronunciamientos de juzgados mercantiles. Y también, discrepancias sonoras entre organismos jurisdiccionales de distintas provincias. Estamos empezando a añorar un pasado, que en cuanto a la postura que pudieran adoptar los proveyentes en la jurisdicción mercantil, era sinónimo de previsibilidad. Casi nunca teníamos los letrados intervinientes sorpresas. Sabíamos de antemano cual sería el final del procedimiento. Hoy, no.

Seguramente deberán ser los tribunales de mayor rango, los que finalmente sienten una lógica que dé respuesta a todo lo que planteamos desde el sentido común, y donde no veamos “castigar” a justos por “espabilados”, en una dinámica que, por cierto, empieza a ser referencia en los juzgados mercantiles de todo el país, pasando de la testimonialidad del 2015, a la avalancha vigente. Las fisuras evidentes, necesitarán de manera urgente, esa interpretación jurisprudencial necesaria, que no puede retrasarse, si realmente deseamos que la Ley de respuestas adecuada a la propia filosofía de la misma.

A tal extremo han llegado las cosas que el próximo día 14 de diciembre se harán públicos los criterios que los juzgados mercantiles de Cataluña van a seguir en cuanto a la tramitación de los concursos sin masa, las concernientes a los concursos de microempresas y los referentes a la reestructuraciones. Mal asunto cuando los encargados de aplicar la ley deben crear pautas para ello. Consecuencias, indeseadas, de una actividad legislativa manifiestamente mejorable.

Els col·legis de l'advocacia catalana no accepten les propostes del Govern en matèria de justícia gratuïta

Les consideren insuficients i reclamen un acord amb pressupostos justos i dignes

En el marc de les Jornades de Juntes de Govern celebrades el dia 1 de desembre de 2023, el Consell de l'Advocacia Catalana va fer pública una carta oberta als més de 6.500 professionals que presten el servei del torn d'ofici en la que es detallava l'estat de les negociacions amb el Departament de Justícia per la millora de la justícia gratuïta. Aquest és el primer cop que els catorze col·legis de l'advocacia s'uneixen en una sola veu per reivindicar i defensar unes retribucions dignes per al torn d'ofici. Fins al moment, i tot i les més de trenta reunions mantingudes amb el Departament de Justícia i altres conselleries, les propostes plantejades resulten encara clarament insuficients i, per acord plenari del Consell de l'Advocacia Catalana, no s'han acceptat i així s'ha comunicat formalment. El principal dèficit de la proposta d'acord recentment proposat és que queda supeditada als pressupostos de la Generalitat de 2024, que al tancament d'aquesta edició de la revista encara estaven pendents de tramitació, i al sostre de despesa que li pertocarà al Departament de Justícia per l'any vinent, que actualment encara es desconeix.



La degana de l'ICAT durant la lectura de la carta oberta als professionals del torn

És cert que tot l'esforç esmerçat per part del CICAC ha permès aconseguir principis de millora en algunes de les reivindicacions que plantegen els advocats: es pagarà una quantitat per la disponibilitat als torns de penal, VIDO, estrangeria i menors infractors a territoris sense torn de guàrdia; s'incrementaran els advocats de guàrdia (penal i VIDO), si bé no en tots els territoris; s'incrementarà un 2,5% el mòdul de procediment social; es crearà el mòdul Barnahus, equivalent a l'import del desplaçament; i es crearà el mòdul d'assistència a centres penitenciaris per violència masclista, equivalent a l'import del desplaçament. No obstant, els col·legis consideren la proposta "clarament insuficient" ja que Justícia assegura que no pot concretar quin serà l'increment lineal de les assistències del torn d'ofici pel 2024, ni

tampoc altres dotacions pressupostàries que afecten el servei i, en els casos en què es concreten, les partides són "manifestament millorables". Aquest mes de gener la Generalitat va resoldre prorrogar de forma unilateral el conveni de 2023 del TOAD amb les mateixes condicions. El CICAC, davant d'aquesta situació que considera injusta, ha iniciat accions legals contra aquesta resolució.

L'ICAT programa una nova edició de la Curs sobre TEDH

El passat mes de setembre i per segon any consecutiu, la Secció de Dret Administratiu de l'ICAT va programar una nova edició del Curs del Tribunal Europeu de Drets Humans, que es va celebrar presencialment i en modalitat online durant set sessions a la seu del Col·legi des del dia 18 de setembre al dia 30 d'octubre de 2023. El programa estava orientat a proporcionar als inscrits les eines per comprendre el funcionament, les vies d'accés i la jurisprudència d'aquest òrgan jurisdiccional. Amb aquest objectiu es van analitzar els drets reconeguts en l'àmbit europeu a través del Conveni Europeu de Drets Humans, les sentències més rellevants i també sobre com presentar demandes i recursos davant d'aquest òrgan. Les ponències van ser impartides per Elisa Llop Cardenal, lletrada del TEDH; Anna Maria Mengual i Mallol, cap de la Divisió Espanyola del TEDH; Carlos Ortega Carballo, lletrat del Tribunal Constitucional i del TEDH; Carlos López-Veraza Pérez, fiscal de la Fiscalia d'Àrea Elx-Oriola i antic lletrat del

TEDH; Nicolás Pérez-Serrano de Ramón, fiscal de la Fiscalia de la Comunitat Autònoma dels Illes Balears i antic lletrat del TEDH; Cristina Vicente Notario, magistrada de Primera Instància i Instrucció 3 de Bergara i antiga lletrada del TEDH; i Guillermo Peral Fontova, lletrat del Gabinet Tècnic del Tribunal Suprem (àrea contenciosa administrativa) i antic lletrat del TEDH.



Pablo Navarro, president de la Secció de Dret Administratiu, amb el fiscal Carlos López-Veraza

ACCIÓ SOCIAL

“Hem de fer visible el que a dia d'avui és invisible, perquè la raresa mereix esperança”

L'Anton i l'Andreu són dos nens de 10 i 8 anys de Cambrils diagnosticats amb una malaltia metabòlica rara i minoritària que els hi produeix retard mental, psicomotriu, epilèpsia i manca de parla. Només s'han diagnosticat vuitanta nens i nenes de tot el món amb aquesta afectació, per la qual cosa és molt complicat obtenir recursos per investigar aquesta malaltia, com passa també amb altres malalties rares.

En aquesta entrevista parlarem amb la Queralt Guix, advocada col·legiada a l'ICAT i mare de l'Anton i l'Andreu, que ens explicarà el projecte de l'associació Antian i la lluita incansable d'ella i del seu marit el Joan, que han iniciat una carrera contrarellotge per atraure l'atenció sobre aquesta malaltia i promoure'n la recerca per desenvolupar i aplicar nous tractaments terapèutics utilitzant tecnologies capdavanteres, com la teràpia gènica.

Els vostres dos fills pateixen una mutació del gen ADSL. Què és exactament aquesta malaltia? Té tractament o cura?

La deficiència d'adenilosuccinatoliasa és una malaltia neurològica que ve de la mutació del gen ADSL que codifica una proteïna que pertany a la família de les liasa. Els seus símptomes estan marcats pel retard mental, retard psicomotor, epilèpsies o característiques autistes.

Per confirmar el diagnòstic es fa una prova d'orina. L'Hospital Vall d'Hebron va fer aquestes proves als dos nens i van confirmar el diagnòstic. A dia d'avui és una malaltia que no té ni tractament ni cura i el que es fa és controlar els símptomes com l'epilèpsia amb fàrmacs. Per estimular-los reben teràpies des de petits com equinoteràpia, natació, teràpia ocupacional, psicoteràpia, i sobretot l'amor dels seus pares.

“La cura l'estem buscant amb aquest projecte d'investigació. I estem sols, ja que al ser una malaltia minoritària i rara la sanitat pública no ho finança”

Els meus fills, com tots els pacients, tenen un nom i una família al darrere que pateix. Per tant, lluitem per potenciar l'avanç científic de la teràpia gènica que s'està desenvolupant des de fa més de deu anys, però com a tot a la ciència, es necessita temps i finançament per portar-lo a terme. Tenim bones notícies. Aquest mes de desembre de 2023, l'Agència Europea del Medicament va recomanar autoritzar la primera teràpia d'edició genètica per a malalties rares i això vol dir que anem pel bon camí.

Quan van aparèixer els primers símptomes de l'Anton, vau anticipar que patia una malaltia rara?

Després dels 10 mesos de vida el desenvolupament de

L'Anton era lent en relació amb altres nens de la seva edat. Consultant a la seva pediatra ens comentava que cada nen té el seu desenvolupament i no és fins als 18 mesos quan es dona l'alerta. No obstant, vaig ser molt insistent i el va derivar al CDIAP per a que li fessin una valoració i allí em van recomanar sessions de fisioteràpia. A l'any d'edat va patir la malaltia del Kawasaki i es va tractar a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona. El pediatra de l'hospital ens va recomanar que el portéssim a un neuropediatra perquè no veia clar què li passava a l'Anton. La visita es va programar pel gener del 2015 però la preocupació que teníem era tan gran que el vam portar a la consulta de la Dra. Mas a Tarragona i a partir d'aquí va començar el nostre periple per esbrinar què li passava al nen. Va ser molt angoixant perquè cada prova realitzada dins del protocol mèdic sortia bé i no enteníem què passava. Fins i tot el van identificar com un trastorn generalitzat del desenvolupament, però feia falta l'exoma (prova genètica) que es fa als hospitals de tercer nivell i, fins que no ens van derivar a l'Hospital Vall d'Hebron per fer-li, van passar anys...

La manca d'un diagnòstic clar de l'Anton va provocar que la mateixa afectació es reproduís de nou amb l'Andreu?

El nostre pla de vida familiar era tenir els fills en edats molt properes i mai ens havia passat pel cap que els nens tindrien una malaltia originada per una mutació genètica, ja que a les nostres famílies no hi havia hagut cap cas similar. Segurament vam ser massa confiats que tot podria millorar en base als resultats de les proves de l'Anton però malauradament no va ser així.

Què us suposa haver de conviure amb aquesta malaltia? Heu comptat amb el suport d'alguna administració?

Conviure amb aquesta malaltia ens ha canviat la vida. Un dia vaig llegir una història que deia: “Vas programar el viatge de la teva vida. Volies anar a la platja i t'ho vas comprar tot per anar-hi però al final has anat a un altre

lloc que no volies i et toca organitzar-te d'una altra manera". Doncs així més o menys és com ens sentim. Mai a la vida et passa pel cap que et pugui passar quelcom semblant. Tot el que havies somiat, lluitat i aconseguit se te n'ha anat de les mans i has d'aprendre a sobreviure... sí, a sobreviure. Aquestes malalties són incertes, no saps el que passarà ni quan passarà. Hi ha moments que he pensat que en una crisi epilèptica el nen pot marxar. Es posa groc, els llavis de color lila i mare de Déu! però t'acabes acostumant i només desitges que pari la crisi. Has de treure forces de no saps on. Tens dies bons i altres no tant, i has d'aprendre a gestionar-los de la millor manera perquè has de seguir.

Per part de l'Administració hi ha el suport de les prestacions per la llei de la dependència, família nombrosa, la de cura per fill a càrrec i el més important per a nosaltres, el servei d'ajuda a domicili i que consisteix en que ve una persona a casa les hores assenyalades i t'ajuda en el dia a dia del nen. Els meus fills son dependents. No es vesteixen sols, no mengen sols, no fan res sols excepte que caminen.

"L'Associació Antian es va crear per la necessitat de tenir un conveni amb la Universitat Autònoma de Barcelona per iniciar el projecte d'investigació per estudiar la malaltia i utilitzar eines terapèutiques com la teràpia gènica per trobar la cura"

Fa uns mesos heu creat l'associació Antian. Com sorgeix aquesta iniciativa?

Aquesta relació amb la Universitat i que aquesta institució sigui qui està fent directament la recaptació de fons reflexa els nostre esperit des del primer moment de transparència, seguretat i confiança per a tothom, de que les aportacions es destinen directament a la recerca de la malaltia i, a canvi, la Universitat es compromet a donar una relació dels ingressos i les despeses generades per a la investigació.



La Queralt i el Joan amb els seus dos fills, l'Andreu i l'Anton

Així mateix, el fet que la Universitat Autònoma de Barcelona faci la recaptació permet a les persones i empreses beneficiar-se de les desgravacions fiscals d'acord amb la legislació vigent.

De quina manera es pot ajudar a l'associació?

La manera d'ajudar-nos es donar-nos la màxima difusió. Hem de fer visible el que a dia d'avui és invisible, perquè la raresa mereix esperança. Donats els elevats costos del projecte d'investigació, la Universitat Autònoma de Barcelona ha creat una web de mecenatge on tothom qui vulgui pot fer la seva aportació i rebrà un certificat.

Aquest és l'enllaç de la campanya: <https://micromeceatge.uab.cat/deficienciaADSL>

Actualment existeixen nombroses associacions creades per famílies amb infants que pateixen malalties rares. Hi ha algun tipus de coordinació entre elles o cadascuna actua independentment?

La nostra associació està donada d'alta a la Federació Catalana de Malalties Minoritàries, la FECAMM. És una entitat sense ànim de lucre que agrupa a nivell català les associacions dedicades a malalties minoritàries.

Al ser una associació petita vam veure la necessitat de pertànyer a una xarxa i tenir un paraigua per treballar millor en aquesta lluita contrarellotge de la malaltia i, juntament amb totes les associacions, ajudar a defensar els drets dels pacients amb malalties minoritàries i proposar millores com, per exemple, que sigui realitat l'ampliació de la prova del taló on s'inclouï la genètica per detectar aquestes malalties de forma precoç.

I per últim, què els aconsellaries a les famílies que estan passant per una situació similar?

Sobretot, que mai han de deixar de lluitar. S'ha de passar el dol i aprendre a conviure amb les coses bones i no tan bones que porta el dia a dia d'aquestes malalties. És un camí de fons, i no només hi ha dolor en aquesta situació sinó també persones que et donen amor i alegria i s'ha de seguir endavant.

TRIBUNA JURÍDICA

¿Se puede ejercitar una acción de desahucio por impago cuando se ha ejercitado con carácter previo una acción de reclamación de rentas?



Dr. Federic Adan
Doménech

Catedràtic de Dret Processal
Universitat Rovira i Virgili

1.- ¿Se pueden aportar en la vista de medidas cautelares los dictámenes periciales de que pretendan servirse las partes?

El interrogante que se plantea es un problema de interpretación de diferentes normas del articulado de la Ley de Enjuiciamiento civil, es, en definitiva, un problema de política legislativa que conlleva a diferentes interpretaciones que, una vez más, genera inseguridad en los operadores jurídicos.

La norma 732.2 de la Ley procesal es clara: con la solicitud de las medidas cautelares deben acompañarse los documentos y medios de prueba de los que pretenda valerse el solicitante para justificar los presupuestos de las medidas cautelares, y es aún más taxativa, cuando establece que al actor le precluirá la posibilidad de formular pruebas con la presentación de la solicitud de las medidas cautelares. La afirmación es taxativa y clarividente. En base a ello, deberíamos denegar la posibilidad de que el demandante pueda proponer prueba pericial en la audiencia de las medidas cautelares. AAP Barcelona, Sección 19ª, de 18/05/2005. La norma 732.2, en cambio, mantiene absoluto silencio respecto de la figura del demandado.

El problema se plantea con la interpretación del artículo 734 LEC al sostener que tanto el actor como el demandado podrán valerse de las pruebas que se admitirán en la vista. De la literalidad de la norma podría desprenderse que tanto el actor como el demandado podrían formular prueba en este momento procesal, pero es preciso diferenciar las posturas del actor y del demandado.

En relación con el actor, entendemos que no puede proponer la prueba en la vista por los siguientes motivos: En primer lugar, porque de permitirse se vulnerarían dos normas, una de carácter procesal y otra de carácter sustantivo. En cuanto a las normas procesales, vulneraríamos el principio de legalidad procesal regulado en el artículo 1 LEC, dejando huérfano de contenido al precepto 732.2 de la Ley ritual, y, en cuanto a las normas sustantivas, vulneraríamos el artículo 3 del Código Civil que establece que las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras. En segundo lugar, por una interpretación sistemática de la Ley procesal. Así, las normas 732 y 734 regulan momentos procesales diferentes, es decir, el precepto 732.2 regula la fase de proposición de prueba del actor, mientras que la regla 734 regula

la fase de admisión. De esta forma, no existe contradicción entre ambas normas, pues la primera de ellas se refiere a un momento procesal concreto, el de la proposición de prueba, actividad a instancia de parte, y, la segunda de las normas se refiere al momento procesal, en que adquiere protagonismo el órgano judicial para admitir la prueba -AAP Madrid, Sección 11ª, de 19/10/2009-. Por ello, no puede pretenderse, en la misma vista, aunar los dos momentos procesales, es decir, proposición y admisión, sino que cada uno de ellos tiene su momento procesal concreto para la figura del actor. En consecuencia, la proposición de prueba pericial en el momento de la vista que no constase en el escrito del solicitante debería ser inadmitida por extemporánea recayendo sobre ella los efectos preclusivos regulados en el artículo 732.2 LEC. -STC de 2 de diciembre de 2008, AAP Palma de Mallorca, Sección 5ª, de 18/02/2010 y AAP Cádiz, Sección 3ª, de 21/03/2002-.

En relación con el demandado, al no existir una norma concreta qué establezca cuándo debe proponerse la prueba pericial, ambas actuaciones, proposición y admisión, deben encontrar sustento legal en la previsión de la norma 734 LEC. Esta afirmación ha encontrado detractores, manifestando que puede situarse al actor en una situación de inferioridad, por encontrarse de forma sorpresiva con una prueba pericial en la vista de las medidas cautelares, hecho que ha llevado a defender que debería adjuntarse la prueba pericial con anterioridad a la celebración de la vista conforme a las directrices de la norma 377 LEC. A nuestro entender, esta interpretación resulta errónea, como ya ha declarado el TC en su resolución de 26 de marzo de 2007, al manifestar que que la aportación de dictámenes periciales con anterioridad a la vista solo es aplicable a los supuestos en los que existe escritos de demanda y contestación, en los que las partes anuncian la aportación de un dictamen pericial que no pueden aportar junto con sus escritos de alegaciones, pero no al juicio verbal, tal como venía regulado antes de la citada reforma, en el que siempre es oral la contestación a la demanda, la aportación de un dictamen pericial en el acto de la vista de un incidente de medidas cautelares tiene encaje legal y doctrinal.

La tramitación de las normas cautelares presenta una regulación especial que prima sobre la genérica, la cual, en todo caso solo,

debe tener una función de supletoriedad ante omisiones legales, pero siempre y cuando su aplicación no resulte ser contraria con la reglamentación propia de una concreta institución procesal. Así, de exigirse la presentación del dictamen pericial con anterioridad a la celebración de la vista, de acuerdo con los postulados del artículo 377 LEC, vulneraríamos la regulación específica contenida en el precepto 734 LEC, el cual permite al demandado aportar la prueba pericial en la vista.

No obstante, es cierto que la aportación del dictamen en el momento de la vista colocaría al actor en una situación de inferioridad que puede ser solucionada mediante una interpretación sistemática de la Ley, y, en concreto, del articulado dedicado a la suspensión e interrupción de las vistas. La vista se encuentra ya iniciada, pudiéndose proceder a la interrupción de la misma aplicando la regla 191.1.4 de la ley procesal, que permite al órgano judicial interrumpir la vista, cuando, después de iniciada la misma, se produzca alguna de las circunstancias que habrían determinado la suspensión de la celebración, y así se acuerde por el Juez o presidente. Afirmación que nos obliga a determinar cuál de las causas de suspensión podría resultar de aplicación análogamente.

A nuestro entender, podrían resultar de aplicación la causa regulada en la norma 118.1.3 LEC la cual afirma que la suspensión se concederá si es solicitada de acuerdo las partes, alegando justa causa a juicio del Letrado de la Administración de Justicia. En el supuesto planteado, existiría justa causa, siendo necesaria una flexibilización de la necesidad de que ambas partes soliciten la suspensión de mutuo acuerdo.

De no procederse a la suspensión concediendo la posibilidad al actor de presentar dictamen pericial se vulneraría un derecho fundamental y un principio inherente al proceso civil. En cuanto al derecho, se le vulneraría al actor dos garantías procesales, el derecho a la defensa y el derecho a utilizar los medios de prueba pertinentes para su defensa, ambas reguladas en el artículo 24 CE, y en relación al principio se vulneraría el principio de igualdad de armas procesales, incluido en el derecho a un proceso con todas las garantías. Ambas vulneraciones justificarían la solicitud de nulidad de actuaciones, por poderse incluir esta situación en el supuesto legal regulado en la norma 225.3 LEC, la bajo el siguiente tenor literal: Los actos procesales serán nulos de pleno derecho en los casos siguientes: 3.º Cuando se prescinda de normas esenciales del procedimiento, siempre que, por esa causa, haya podido producirse indefensión.

2.- ¿Está autorizado el juez a suspender las actuaciones y derivar a las partes a mediación en el juicio de desahucio contra la voluntad de la actora?

Es cierto que en la actualidad no existe texto normativo que se precie que no regule un sistema de mediación, configurándose la misma como la panacea a los problemas de la Administración de Justicia. Con independencia de los pros y contras de acudir a este sistema extrajudicial de conflictos, en la presente encuesta debemos analizar si la misma debe adquirir carácter preceptivo o facultativo en los procesos judiciales de desahucio.

Con carácter previo, requiere especial importancia atender a los cuerpos normativos vigentes en el ámbito procesal. El Proyecto de Ley de medidas de eficiencia procesal no se encuentra vigente ni aprobado, por lo que la primera conclusión a la que debemos llegar es que la mediación hoy en día, y, salvo prueba en contrario, no constituye un presupuesto de procedibilidad en el ámbito civil.

En base a lo anterior, las reglas del juego que determinan la virtualidad práctica de la mediación en los procesos judiciales se recogen en la Ley de enjuiciamiento civil, de forma genérica, en la norma 414.1, LEC, la cual establece que En atención al objeto del proceso, el tribunal podrá invitar a las partes a que intenten un acuerdo que ponga fin al proceso, en su caso a través de un procedimiento de mediación, instándolas a que asistan a una sesión informativa, y, de forma concreta, para los juicios de desahucio en el precepto 440.1 LEC, sosteniendo que En la citación se fijará el día y hora en el que haya de celebrarse la vista, y se informará a las partes de la posibilidad de recurrir a una negociación para intentar solucionar el conflicto, incluido el recurso a una mediación, en cuyo caso éstas indicarán en la vista su decisión al respecto y las razones de la misma.

Dando respuesta a la cuestión planteada, consideramos incorrecta la práctica judicial de suspender un proceso de desahucio con la finalidad de acudir a la mediación frente al posicionamiento contrario de la parte actora, por los siguientes motivos.

En primer lugar, se vulneraría el principio de legalidad procesal. La norma 1 de la Ley de enjuiciamiento civil bajo la rúbrica de principio de legalidad procesal sostiene que En los procesos civiles, los tribunales y quienes ante ellos acudan e intervengan deberán actuar con arreglo a lo dispuesto en esta Ley. No existe precepto alguno en el texto procesal que establezca que la mediación deba adquirir carácter obligatorio, y, por ende, no debe el órgano judicial obligar a las partes a someterse a un sistema de resolución extrajudicial de conflictos de carácter facultativo. Cosa distinta será el día en que entre en vigor el Proyecto de Ley de medidas de eficiencia procesal, si al final así es y en los mismos términos planteados, pero este momento todavía no ha llegado.

En segundo lugar, se vulnerarían las normas de interpretación de las normas jurídicas. El artículo 3.1. del Código Civil, sostiene que las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras, en relación con el contexto, los antecedentes históricos y legislativos y la realidad social del tiempo en que han de ser aplicadas, atendiendo fundamentalmente al espíritu y finalidad de aquellas. Procedamos a desgranar el precepto en cuestión.

Primero. - Las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras. La literalidad de la Ley de enjuiciamiento civil es clara, en ningún momento determina la obligatoriedad de la mediación, la terminología empleada por el legislador es clarividente. Por un lado, la norma 414.1, LEC sostiene que el tribunal podrá invitar. Por otro lado, la regla precepto 440.1 LEC se limita a manifestar que el órgano judicial procederá a informar a las partes de la posibilidad de acudir a la mediación.

Segundo. - Las normas se interpretarán según los antecedentes históricos y legislativos. Como hemos manifestado anteriormente, el Proyecto de Ley de eficiencia procesal todavía no ha entrado en vigor, y, por ello, no debe ser un referente por ser una norma carente de aplicabilidad. En este ámbito, la norma fundamental es la Ley 5/2012, de 6 de julio, de mediación en asuntos civiles y mercantiles, declarando la misma, en su exposición de motivos que el modelo de mediación se basa en la voluntariedad. Afirmación corroborada por el artículo 1 de este mismo cuerpo legal, al sostener que se entiende por mediación aquel medio de solución de controversias, cualquiera que sea su denominación, en que dos o más partes intentan voluntariamente... Tanto en la exposición de motivos como en el articulado se defiende, de manera taxativa, la voluntariedad de la mediación

En tercer lugar, se vulnerarían los principios propios del proceso

civil. A diferencia de otras modalidades jurisdiccionales, en las que prima un interés público, en los procesos civiles, la partes, de acuerdo con el principio dispositivo, deben ostentar la facultad de poder disponer del objeto de conflicto, y, por tanto, no deben ser obligados a la realización de actuaciones contrarias a la legalidad procesal, que inciden, de forma directa, en el objeto del proceso.

A pesar de nuestro posicionamiento contrario a la suspensión de los procesos de arrendamiento, conocedores de la práctica judicial consistente en la suspensión de estos, consideramos que, en todo caso, el órgano judicial debería tener en cuenta dos extremos. En primer lugar, analizar si la mediación ha sido alegada como un instrumento tendente a retrasar el procedimiento judicial, actuación que resultaría ser presidida por la mala fe procesal, pues, en tales circunstancias, se lesionaría la garantía procesal del derecho a un proceso sin dilaciones indebidas. En segundo lugar, las posibilidades de éxito de esa mediación, pues, de lo contrario, la oposición de la parte actora a su celebración es un aspecto objetivo indicador del resultado infructuoso de la mediación.

En consecuencia, la mediación solo resultará factible y fructífera cuando ambas partes la soliciten, solicitud conjunta que se encontrará presidida por un comportamiento libre y voluntario, de lo contrario, su imposición se traducirá en el retraso de la respuesta judicial.

3.- ¿Debe el Notario autorizar una compraventa cuando tiene conocimiento de que el título transmisivo está afectado por una causa extra documental de resolución?

Empecemos por el final, el Notario sí puede autorizar la compraventa, siempre y cuando el transmitente conste en el Registro como propietario del dominio del bien inmueble objeto de la compraventa. Pero el problema no radica tanto en la autorización sino en el resultado efectivo o no de la compraventa. La eficacia o no del negocio jurídico quedará condicionada por la aplicación tanto de normas procesales como sustantivas.

La norma jurídica sustantiva de aplicación no es otra que el artículo 34 de la Ley Hipotecaria, la cual, de forma clara, defiende que El tercero que de buena fe adquiera a título oneroso algún derecho de persona que en el Registro aparezca con facultades para transmitirlo, será mantenido en su adquisición, una vez que haya inscrito su derecho, aunque después se anule o resuelva el del otorgante por virtud de causas que no consten en el mismo Registro.

De la lectura del precepto llegamos a tres conclusiones. La primera se concreta en el hecho de que la adquisición, por regla general, es efectiva. La segunda radica en la protección de la adquisición, la cual resulta reforzada legalmente, pues la Ley hipotecaria concede validez a la transmisión, a pesar de que existan causas que no consten en el mismo Registro, causas que condicionen la legitimidad del transmitente. La tercera conlleva la regulación tácita de una excepción a la protección de la adquisición, la Ley hipotecaria, en la norma 34, solo defiende la protección de la compraventa por causas que no consten en el Registro, a sensu contrario, si existiesen causas consignadas en el Registro que presentasen como finalidad hacer dudar o condicionar la legitimidad del transmitente, sí se podrá ver afectada la eficacia de la adquisición.

De acuerdo, con las conclusiones extraídas de la norma 34 LH,

consideramos que resulta de especial importancia, la actuación de aquella persona ajena a la compraventa notarial, pero que discute la titularidad del bien en un procedimiento judicial y que podría resultar perjudicado ante una futura venta del bien inmueble. Es por ello, que está tercera persona debe adoptar una especial diligencia procesal, a efectos de dejar constancia en el Registro de la existencia de un procedimiento judicial con el objetivo de salvaguardar sus derechos y de conceder al Notario toda la información necesaria para la perfección de la operación jurídica de compra. El tercero ajeno a la venta notarial, pero parte en el proceso judicial en que se discute la titularidad dominical del bien, dispone de instrumentos procesales para poder condicionar la eficacia de la transmisión, instrumento procesal que no es otro que la solicitud de una medida cautelar consistente en la anotación preventiva de la demanda en el Registro de la Propiedad.

La anotación preventiva de la demanda tiene como finalidad, evitar que, mientras se sustancia el proceso, se causen en el propio Registro inscripción o inscripciones contrarias o irreversibles que dificulten la ejecución de la sentencia alertando a terceros que pudieran verse afectados por su contenido. -AAP Málaga, Sección 5ª, 9/5/11-. De esta forma, y como tiene declarado el propio Tribunal Supremo, la anotación preventiva de demanda, sí produce efectos en relación con la fe pública registral, -STS 14/09/18-, efectos que se concretan en los siguientes extremos:

En primer lugar, con la publicidad de la anotación preventiva de la demanda quiebra la condición de tercero de buena fe. Con la adopción de esta medida cautelar se logra el objetivo de que ese tercero no sea desconocedor de que el inmueble es objeto de contienda judicial mediante la simple invocación, pretendiendo quedar al margen con la simple alegación de su condición de tercero y buena fe -AAP Málaga, 5ª, 19/01/22-.

En segundo lugar, la anotación preventiva de la demanda destruye la condición de irreivindicabilidad del negocio jurídico y de la posición el tercero de buena fe, que daría validez a la realización de ulteriores actos o negocios sobre dicho derecho y que podrían desembocar en el traspaso de su titularidad a un tercero en quien concurren todas las exigencias de los principios de buena fe y legitimación registrales -STS 31/10/11-.

En tercer lugar, la anotación preventiva de la demanda frustra la validez del negocio jurídico de compraventa notarial, pues con ella se efectúa un aviso cautelar en el bien litigioso al que se refiere el procedimiento a fin de que, si sale del patrimonio de su titular registral, pasando a terceros de buena fe legalmente protegidos, no se frustre la eficacia de la eventual sentencia estimatoria que en su día pueda llegar a recaer -AAP Granada 3ª, 13/09/21-.

En cuarto lugar, la anotación preventiva de la demanda protege la eficacia de la sentencia, haciéndola prevalecer sobre asientos registrales posteriores de transmisión de la propiedad, la generalidad de la doctrina científica considera que protegen la retroactividad de la sentencia recaída en el pleito y llevan su eficacia hasta la fecha de la decisión, para evitar que, por el juego del artículo 34 de esta Ley, surja un tercero que impida la ejecución del fallo; el expresado medio concede un rango hipotecario al derecho real que, como resultado del litigio, pueda constituirse, con el aseguramiento de su retroactividad hasta el momento de la anotación, frente a terceros que, en tiempo intermedio, hayan inscrito algún derecho, quienes ya no serían de buena fe, pues, con la previa consulta en el Registro de la Propiedad, tendrían conocimiento

de su existencia, y, por tanto, la de un juicio pendiente que provocar un fallo contrario a la adquisición posterior a su asentamiento registral, y da lugar a la resolución de la misma -STS 31/10/11-.

En consecuencia, el Notario puede aceptar la transmisión, pero debe advertir, fehacientemente, al posible adquirente de los efectos de la existencia del proceso judicial. -AAP Madrid, 12ª, 11/02/21-.

Finalmente, es preciso indicar que si bien la anotación preventiva de demanda es el instrumento jurídico más adecuado para poder desvirtuar la condición de buena fe del adquirente, la jurisprudencia de los tribunales ha flexibilizado los mecanismos aptos para la adquisición del conocimiento, y así existen resoluciones tanto del Tribunal Supremo como de las Audiencias Provinciales que consideran que, en los supuestos en que se pudiese entenderse razonablemente que las partes, que intervienen en la compraventa, conocían de la existencia de un proceso, esa razonabilidad de conocimiento desvirtúa la buena fe, y, en consecuencia, deben considerarse como conocedores de los efectos derivados de una sentencia judicial que modifica la titularidad del bien inmueble objeto de la compraventa notarial. Así, si bien el artículo 34 de la Ley Hipotecaria establece una presunción "iuris tantum", cabe ser destruida mediante las correspondientes probanzas y no se actúa de buena fe cuando se desconoce lo que con la debida diligencia normal -STS de 25 de mayo de 2006, APP Barcelona, 4ª, de 02/03/21 y AAP Madrid, 13ª, 15/03/21- y, evidentemente, entre otras posibilidades, levantar acta de manifestaciones de los efectos de la sentencia aportando copia de los autos al Notario, constituye probanza de la existencia del proceso.

4.- ¿Cabe el desahucio por precario respecto de una vivienda cuando el que ahora la ocupa es el anterior propietario y ha dejado de serlo por una ejecución hipotecaria? ¿Supone privación de los derechos que la ley concede a los deudores hipotecarios?

La respuesta al interrogante planteado se concreta en un problema de interpretación del artículo 24 de la Constitución española, contraponiéndose dos posturas. En primer lugar, el considerar que debe protegerse, en base al derecho a la tutela judicial efectiva, la libertad de elección procedimental del demandante. En segundo lugar, una postura contraria, igual de razonable, el defender que en el interin del artículo 24 CE, debe encontrar cabida el respeto a las garantías de defensa del demandado.

La solución, en cuanto a la interpretación de esta norma, a nuestro entender, se centra en cómo debe interpretarse el artículo 1 de la ley procesal, es decir, el principio de legalidad procesal, entendiendo el mismo como las normas no solamente procesales sino también sustantivas que se aplican en la interinidad de un proceso. La cuestión radica en concretar si la interpretación de esta norma debe ser rígida o flexible. Valga como premisa, que considero, por primera vez desde que escribo en esta revista, que la postura no debe ser únicamente analizada desde el punto de vista jurídico, sino que debe ser examinada a través de un binomio ético-jurídico, el cuál debe ser denominado la justicia de la justicia. Partiendo de esta premisa, soy consciente de que la postura que adopte puede encontrar mayores contraposiciones, por fundamentarse la misma no solamente en normas legales sino también en aspectos posiblemente catalogados de subjetivos.

El punto neurálgico del conflicto se concreta en determinar si es aceptable incoar un procedimiento, en el cual se le priva al justiciable-demandado de instrumentos que podrían favorecer a su defensa, y, en especial, proteger su posición jurídica al menos

temporalmente. Como decíamos debemos interpretar la norma 1 del texto procesal, pero no de forma aislada del ordenamiento jurídico, sino en coherencia con leyes sustantivas cuya aplicación conjunta deben conceder la requerida la respuesta al caso concreto, y es en este punto, en el que defendemos la aplicación de las normas procesales, conforme a las reglas de interpretación de las normas jurídicas contenidas en el precepto 3 CC. En definitiva, pretendemos conceder virtualidad práctica a la literalidad del artículo 3.1. del Código Civil, el cual sostiene que las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras, en relación con el contexto, los antecedentes históricos y legislativos y la realidad social del tiempo en que han de ser aplicadas, atendiendo fundamentalmente al espíritu y finalidad de aquellas, resultando necesario, a continuación, determinar si los parámetros genéricos y abstractos regulados en el artículo 3 CC son trasladables a la cuestión planteada. La premisa inicial se sustenta en el hecho de que no deben aplicarse las normas jurídicas de forma estricta o taxativa, según el sentido propio de sus palabras, sino que las prescripciones legales deben ser aplicadas tomando en consideración otros extremos, que sin desvirtuarlas las convierten en más sociales, justas y equitativas, y, que tienen como consecuencia efectuar una interpretación armonizada de la norma. En relación con las reglas hermenéuticas, los extremos que deben informar la interpretación de los preceptos legales vienen definidos por el propio art. 3.1 Código civil.

En primer lugar, la interpretación de las normas jurídicas debe ser encuadrada dentro de un marco concreto, lo que el Código civil denomina contexto, declaración que ha aplicado en diferentes ocasiones el Tribunal Supremo, al manifestar en la Sentencia de 11 de junio de 2012, que la interpretación de los (...) artículos, no puede prescindir de su contexto, tanto en la propia norma como en el conjunto del ordenamiento jurídico, y, ni mucho menos, de su espíritu y finalidad. Contexto que en la realidad se concreta en la proliferación de personas y familias en riesgo de exclusión y vulnerabilidad social.

En segundo lugar, deben ser coherentes las normas legales con los antecedentes históricos y legislativos. Desde la decisiva resolución del TJUE de 14 de marzo de 2013, la política legislativa en materia hipotecaria se ha caracterizado por su mayor garantismo respecto de la figura del ejecutado. Sirva como ejemplo, la Exposición de motivos de dos textos legales. Exposición de motivos de la Ley 1/2000: La Ley dedica un capítulo especial a la ejecución sobre bienes hipotecados, caracterizado por la drástica limitación de las causas de oposición del deudor a la ejecución y de los supuestos de suspensión de ésta. La finalidad de la norma se concreta en la protección del acreedor. Exposición de motivos de la Ley 1/2013: Exige la adopción de medidas que, en diferentes formas, contribuyan a aliviar la situación de los deudores hipotecarios. La razón última del cuerpo legislativo se concreta en la protección del deudor.

En tercer lugar, las reglas jurídicas deben ajustarse, en la medida de lo posible, a la realidad social, la cual es cambiante, pues la riqueza de la justicia recae en saber adaptarse. La justicia no debe vivir aislada y fría respecto del entorno social que la rodea, sino que el elemento sociológico debe erigirse como criterio de aplicación de las normas. La justicia de la justicia debe concretarse en aplicar las normas dando respuesta a las situaciones históricas, sin que pierdan con ello, su identidad y espíritu. La realidad social en el ámbito económico se define en los RDL 6/2012 y en el RD 5/2017, textos legislativos que reconocen la posibilidad a determinados colectivos de defender en la interinidad de los pro-

cesos judiciales su vulnerabilidad social.

En cuarto lugar, las prescripciones normativas deben encontrarse en coherencia con su espíritu y finalidad. Finalmente, el Código civil determina como elemento definidor de la interpretación y aplicación de las normas su dimensión teleológica. Resultaría simplista definir las normas por su producción gramatical o externa, todas ellas tienen una razón de ser, un sentido original. Las normas en sí mismas no son finalistas, sino instrumentales de un fin superior, aplicar la justicia al caso concreto, y la destreza y habilidad del aplicador jurídico es aplicar esa razón de ser al caso enjuiciado. El espíritu y finalidad de la normativa cuya aplicación se cuestiona, aparece claramente reflejada en su articulado, y no es otra que establecer medidas de protección de los colectivos con riesgo de exclusión social.

En base a los argumentos expuestos con anterioridad, si no se quiere dejar huérfano de contenido a los RDL 6/2012 y en el RD 5/2017, debería catalogarse como fraude de ley acudir a un juicio de precario.

5.- ¿Cabe acumular a la acción de desahucio arrendaticia la acción de reclamación de la indemnización pactada en una cláusula penal para el caso de incumplimiento de una obligación?

La facultad de acumular las acciones, reconocida en la Ley procesal, protege los principios de economía procesal y seguridad jurídica, -AAP Barcelona, Sección 13ª, de 16 de septiembre de 2005-. Sin embargo, la incoación conjunta de diferentes acciones no es discrecional ni depende exclusivamente de la voluntad del arrendador, sino del hecho de que la pretendida acumulación cumpla los presupuestos procesales exigidos en la LEC. Partiendo de ello, a nuestro entender, la respuesta al interrogante planteado, debe ser afirmativa, en relación a la permisibilidad de la acumulación de la acción de desahucio con la de reclamación de la indemnización pactada en una cláusula penal para el caso de incumplimiento de una obligación.

El análisis de la cuestión planteada debe partir del carácter excepcional de la acumulación de acciones establecido en la Ley procesal. La regulación que establece la LEC, en relación a la posible acumulación de acciones en el juicio verbal, se erige como una verdadera excepcionalidad al marco normativo general -SAP Pontevedra, Sección 1ª, de 20 de octubre de 2005-. Así, el encabezado del apartado cuarto del artículo 437 de la Ley procesal constituye una auténtica prohibición a la acumulación de acciones en los procesos verbales, al afirmarse que no se admitirá en los juicios verbales la acumulación objetiva de acciones, enunciándose, a continuación, los supuestos de acumulación de acciones que se permitan en esta modalidad procesal. Una de estas excepciones, específicamente, hace referencia a las acciones arrendaticias, permitiéndose acumular, en aquellos procesos en que se pretendiese el desahucio por falta de pago, la reclamación de las cantidades debidas por el arrendatario independientemente de la cuantía.

La literalidad del precepto 437.3 LEC mantiene una exigida coherencia con la norma 250.1.1 de la Ley procesal, el cual sostiene que se decidirán en juicio verbal, cualquiera que sea su cuantía, las demandas que versen sobre reclamación de cantidades por impago de rentas y cantidades debidas y las que, igualmente, con fundamento en el impago de la renta o cantidades debidas por el arrendatario, o en la expiración del plazo fijado contractual o legalmente, pretendan que el dueño, usufructuario o cualquier otra persona con derecho a poseer una finca rústica o urbana

dada en arrendamiento, ordinario o financiero o en aparcería, recuperen la posesión de dicha finca.

Del estudio conjunto de ambos preceptos del texto procesal debemos concluir que solo se permitirá la acumulación de la acción de desahucio con la de reclamación de la renta o cantidades asimiladas. En consecuencia, la excepcionalidad no puede ser interpretada en sentido amplio, y por ello las reclamaciones fundadas en otros conceptos, a los de la renta o cantidades asimiladas, quedan excluidas de la posible acumulación a tramitar por los cauces del juicio verbal, sin perjuicio de que pueda el arrendador reclamarlas en el procedimiento ordinario correspondiente, tal y como dispone el art. 249.1.6ª LEC. -SAP Barcelona Sección 5ª, de 31 de marzo de 2017-.

En base a ello, el punto definitorio que condiciona la posibilidad de acumular la indemnización derivada de la cláusula penal con la acción de desahucio, se concreta en determinar si puede calificarse la cantidad debida, derivada de la cláusula penal, de renta o cantidad asimilada, único supuesto permitido por el Cuerpo procesal.

El legislador, al utilizar el término cantidades asimiladas, ofrece un marco genérico para la inclusión de obligaciones derivadas de un contrato de arrendamiento. Así, a nuestro entender, todas aquellas cargas económicas que asuma el arrendatario, como consecuencia de la rúbrica de un contrato de arrendamiento, deben poder ser consideradas cantidades asimiladas a la renta, como sostiene la SAP Burgos, Sección 3ª, de 15 de febrero de 2021, al manifestar que la expresión “cantidades debidas” debe referirse a todas aquellas cantidades que el arrendatario deba al arrendador por razón del contrato de arrendamiento, entre ellas las debidas por aplicación de la cláusula penal que señala la indemnización debida como penalización cuando el arrendatario desiste anticipadamente del contrato sin respetar el plazo pactado, máxime cuando en tal caso al estar fijada la indemnización en una cláusula penal no es preciso la liquidación de la misma, ni la práctica de prueba sobre el perjuicio real, pues es la citada cláusula contractual la que determina el importe de la indemnización y por ello cantidad debida por el arrendatario por razón del contrato de arrendamiento; pues si la indemnización no estaría fijada en el contrato por cláusula penal y su existencia y alcance debe ser fijado por resolución judicial, precisando la prueba y liquidación de los daños, sería cuestionable su reclamación en el juicio verbal, dado que no estaríamos ante una cantidad debida por razón del contrato sino cuya exigibilidad depende de una resolución judicial.

Asimismo, el fundamento del desahucio es el impago de una de las cantidades aceptadas por el arrendatario en el contrato, por lo que con independencia de que proceda el desahucio por impago de la renta o por impago de una cantidad asimilada, existiría una misma causa de pedir -SAP Córdoba, Sección 3ª, de 29 de julio de 2011-.

En consecuencia, partiendo de la inclusión en la interinidad del concepto “cantidades asimiladas”, de la cantidad derivada de la cláusula penal prefijada en el contrato, se permitiría acumular en un juicio verbal, la acción de desahucio, conjuntamente con la reclamación de la cantidad debida, resultante de la virtualidad práctica de la cláusula penal -SAP Alicante, Sección 5ª, de 16 de junio de 2020-, respetándose así, el principio de legalidad procesal establecido en la norma 1 LEC, pues no se infringiría ni vulneraría la literalidad de las normas 250.1.1 y 437.4 de la Ley procesal.

(Podeu consultar l'article complert al Fòrum Jurídic Digital)

Advocats.

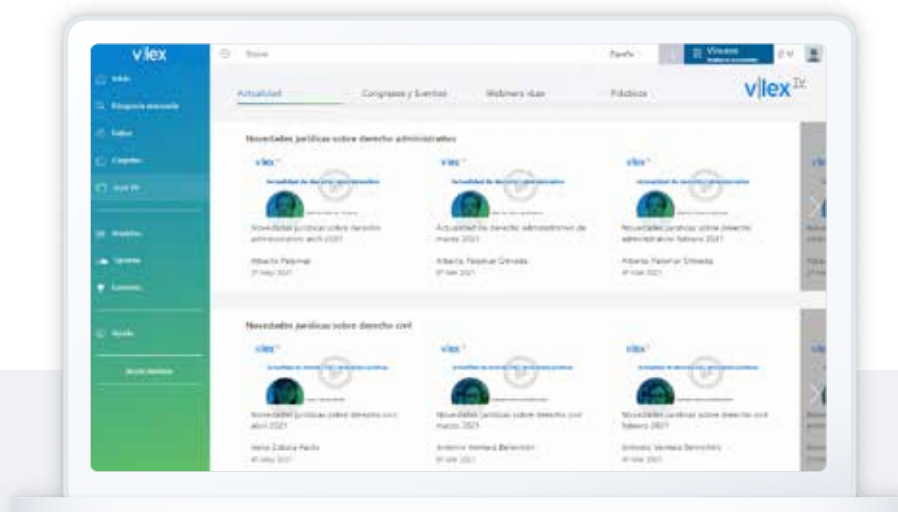


Aquí teniu casa vostra.
I també el vostre banc.



La plataforma de vídeo del sector legal

Presentamos la colección de vídeos más completa del mercado donde magistrados, abogados y expertos profundizan sobre temas de rigurosa actualidad.



Webinars de actualidad

La actualidad mensual en materia civil, administrativo, laboral, fiscal y mercantil.

Webinars Congresos y Eventos

Jornadas y congresos de la mano de destacados expertos.

Webinars vLex

Análisis en profundidad de cuestiones específicas en diferentes áreas del derecho.

Webinars Prácticos

El contenido práctico vLex ahora también en formato vídeo.